

Pliktavlevering periodika
Nasjonalbiblioteket
Pliktavlevering
8622 MO I RANA



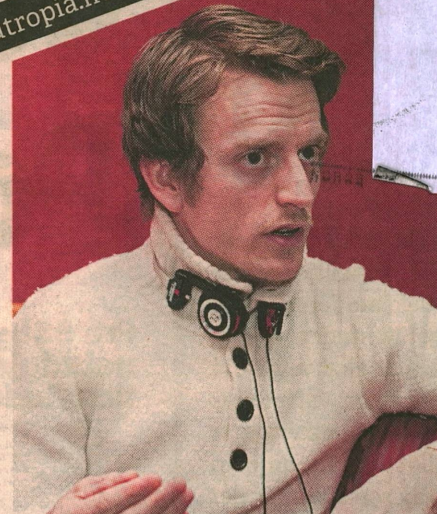
KONSERT: Kaizers Orchestra spilte ikke på Driv, men på Kulturhuset.

SIDE 28



LITTERATUR: Utopia gir deg lesetips fra den kjønnteoretiske kanon.

SIDE 17



A-KLASSEN: Til tross for kritikk fra administrasjonen hevder Jon A. Haug at de ikke var ute etter penger.

SIDE 8-9



LIKESTILLING: - Kvinner har ikke alltid like gode muligheter til å nå toppen.

SIDE 16

Studentvalg på trappene

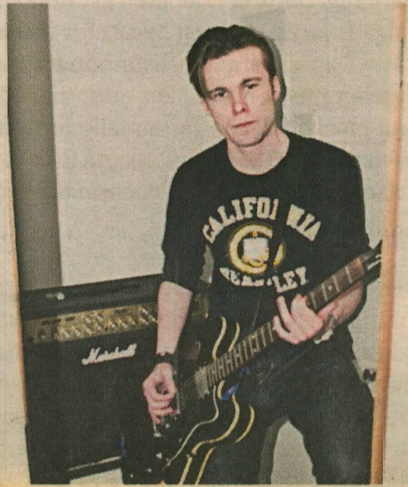
Valgkameratene



- Vi har god personlig og profesjonell kontakt, det gjør det naturlig for oss å samarbeide, sier Christian Nilsen fra Kefir-lista.

Den nystiftede Kefir-listas program er radikalt, men de er klare til å samarbeide med Moderat liste.

SIDE 4-5



PLASSMANGEL: Studentband har ingen steder å øve. Martin Søby mener det er på høy tid med eget studenthus på universitetsområdet.

SIDE 24-25

FESTIVAL CONFERENCE: Tromsø Sound City will bring networking opportunities and conferences to local musicians and concerts for townsfolk.

SIDE 26

STUDENTØKONOMI: Norske studenter studerer mindre og jobber mer. Studielånet er verdt mindre for hvert år.

SIDE 2-3 & 6

HELSE: De fleste studenter trives, likevel er det 10-15% som sliter på ulike områder.

SIDE 20

English briefs

Summaries of our top news and culture stories in English, for when Norwegian is too jøvelig difficult.

PAGES 10 & 26

UBT/KS tids Utr (generell)
2011 Årg. 36 Nr 4
Utopia (trykt utg.)



ville være om det velferdspolitiske ble løsrevet fra studentpolitikk for øvrig Da ville vi kanskje sett et noe mer aktivt studentpolitisk engasjement, også utenfor de innerste sirkler.

ledet

Valgflesk og kefir

Et sikkert vårtegn er at det går mot studentparlamentsvalg her på tunet. I år som i fjor, stiller Moderat liste og Sosialistisk studentvalg til valg. Og i år som i fjor, er det få studenter som er orientert nok til å vite hva de skal velge, om de skal velge eller hva de kan velge. Valget nærmer seg med stormskritt og engasjementet er ikke-eksisterende blant alle unntatt de som stiller til valg. Som denne avisen viser, er det heldigvis litt futt igjen i dem.

I fjor lå valgdeltakelsen på under 7,5 prosent. De færreste vet hvem studentpolitikere ved Universitetet i Tromsø er, hvordan studentdemokratiet fungerer eller hvordan de kan engasjere seg. Dette er ikke uten grunn. Den utlyste stillingen som valgansvarlig ble først besatt for få dager siden. Rollen bekles nå av Daniel Sjørdahl – listetopp for Moderat liste. Selvsamme Sjørdahl skal etter sigende ha slike talegaver at han på siste dagen før endelig innsending av valglister overbeviste leder for den planlagte lista Triangelet om å hoppe av. Triangeltopp Erlend L. Johannessen ble dermed andremann på Sjørdahls lag.

Den råferske Kefir-lista – et tilfluktssted for stumpene av Triangelet – har tilsynelatende mer spenst. Med forsøk på direkte demokrati og programfestet utmelding av NSO, er det sjeldent klar tale Kefir-leder Christian Nilsen serverer. Desto merkeligere da, at også hans liste har sluttet seg til Sjørdahls leir – gjennom samarbeid med Moderat liste skal det studentpolitiske establishment brytes opp. Det lukter av Kefir-lista, men det gjør det også av god ost. Jommen som vi sier smør.

Valget ser uansett ut til å nok en gang stå mellom politiske og velferdsmessige drakamper. Moderat Liste skriker ennå etter bedre og billigere kantine, mens Sosialistisk Studentlag tærer videre på boikott av Israel. Det beste ville være om det velferdspolitiske ble løsrevet fra studentpolitikk for øvrig. Da ville vi kanskje sett et noe mer aktivt studentpolitisk engasjement, også utenfor de innerste sirkler.

Godt valg!

REDAKSJONEN

UTROPIA

ANSVARLIG REDAKTØR:

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FRITHJOF@UTROPIA.NO

KULTURREDAKTØR:

ANDREAS MØRK-VED HEL-
LENES
KULTUR@UTROPIA.NO

NYHETSREDAKTØR:

MAGNUS SPARRE
NYHET@UTROPIA.NO

LAYOUT:

RYAN JOHNSON
RYAN@UTROPIA.NO

IT:

RYAN JOHNSON
RYAN@UTROPIA.NO

FOTOREDAKTØR:

BJARTE AARMO LUND
BJARTE@UTROPIA.NO

BESØKSADRESSE:

UNIVERSITETET I TROMSØ
TEORIFAGBYGGET 2 - 2.138
TELEFON: 77 62 09 60
WEB: WWW.UTROPIA.NO
E-POST: REDAKTOR@UTROPIA.
NO

POSTADRESSE:

UTROPIA - STUDENTAVISA I
TROMSØ
UNIVERSITETET I TROMSØ/
HOVEDGÅRDEN
9037 TROMSØ

Paradokser i st

Fra SSBs rapporter om studenter økonomi vises det at studielånet utgjør en synkende andel av studentenes inntekter og at heltidsstudenten kun er en våt drøm for politikerne.

kommentar

MAGNUS SPARRE
nyhetsredaktør
magnus@utropia.no



I gjennomsnitt ved Norges universiteter og høyskoler har vi under seks prosent heltidsstudenter. Samtidig er det et uttalt politisk mål at det skal være mulig å studere heltid. Studielånets realverdi har sunket gradvis siden 2003, med en liten indeksjustering i høst. Den vanlige student betaler like mye i skatt som vedkommende får i stipend. Altså lever studentene av lån og lønn.

Økt studielån = Raskere gjennomføring?

Mest sannsynlig ville vi fått bedre studentgjennomstrømming hvis vi hadde flere heltidsstudenter. Hvis man ikke deler ens oppmerksomhet mellom arbeid og studier virker det logisk at studiene kunne gå bedre. Ettersom politikerne vil sende flere og flere gjennom universiteter og høyskoler de neste årene, er de egentlig avhengige av både bedre gjennomstrømming og utvidet kapasitet. Universitas melder om at 4 av 5 bachelorstudenter ved UiO bruker mer enn normert tid.

Med økt studielån kan man få flere heltidsstudenter. Disse studentene ville hatt både tid og overskudd til å fokusere på studiene og gjøre det best mulig. Om de ville ha gjort dette er selvfølgelig et annet spørsmål. En annen effekt av økt studielån kan være enda høyere alkoholforbruk. I dag kan det virke som det er

kere ikke har tenkt i – det ville bety at de har tilsvarende menneske- og studentsyn som undertegnede. En kan håpe at de har noe mer tro på "de som skal overta landet". Uten koplingen mellom bedre økonomi, mindre jobb og mer alkohol virker det ikke som det finnes noen god grunn til ikke å øke studielånet.

Studentene må tross alt betale tilbake med renter, samt at det gir studenter større kjøpekraft. Større kjøpekraft blant studentene vil skape flere arbeidsplasser. Tromsø lever allerede på studentenes vakkende økonomi, og ved økt studielån vil vi utvilsomt få enda flere utesteder, restauranter og frisører. Kanskje også noen som ikke kjøpt går konkurs.

Studier anses ikke som heltid

I tillegg til dette finnes det et annet paradoks i studentpolitikken: Når man studerer "heltid" og tjener 60-70 000 kroner årlig ved siden av, er ikke studiene alene en heltidsjobb. 60 studiepoeng årlig anses altså ikke som nok arbeid fra politikernes side, og studentene har kapasitet til å arbeide ved siden av.

Tallene på hvor mange som gjennomfører studiene på normert tid viser at dette ikke er riktig. Hvis kun 1 av 5 fullfører bachelorgraden på normert tid ved UiO, tyder det på at det mini-

4 av 5 bachelorstudenter ved UiO bruker mer enn normert tid.

malistiske studielånet går utover studiene og at de færreste har kapasitet til å arbeide nok til å klare husleien og ta 60 studiepoeng samtidig.

tre aktiviteter den jevne student bruker mye tid på: Studier, jobb og fyll. Ved å redusere jobbfaktoren kan vi håpe at energien som brukes der vil gå til studier.

Dette er forhåpentligvis en bane våre politi-

På tide av Jonas Larsen



udentøkonomien

inn fra sida

DANIEL SØRDAHL
valgansvarlig



Studentparlamentsvalget: Din stemme er avgjørende!

Din stemme er avgjørende for din studiefremtid, men også for fremtiden til studentene som kommer etter deg. Ved å stemme er du med på å vise først og fremst studentpolitikkerne, men også administrasjonen og SiTo hva som er viktig for deg og hva du mener bør prioriteres ved UiT.

Som så mange andre studenter har du sikkert mye å gjøre for tiden og kan derfor fort komme til å tenke at du ikke har tid. Tenk heller at dersom du bruker litt tid til å sette deg inn i valget så har du mindre å tenke på til neste år.

Ved å stemme er du med på skape engasjement i studiehverdagen din! Kanskje virker valget uviktig for deg, men dersom du tenker deg om ønsker du kanskje at Kraft skal bygges ut eller at bandet ditt trenger øvingslokale. En av listene kan tenkes å fronte en sak du brenner for.

I tillegg til listevalget skal fakultetene avholde allmøte for å velge representanter til Studentparlamentet, fakultetsstyrene og studentutvalgene før den 8.april. Kontakt ditt Studentutvalg eller Studentrådet for mer informasjon!

Ved å logge deg inn på www.spvalg.no i perioden 25. mars til 8.april er du med på å bestemme. Her ligger alle listene ute med valgkampsaker og programmer for hva de ønsker å jobbe for.

For å avlegge din stemme logger du deg inn med det samme brukernavnet og passordet du bruker på Fronter. Det er ufarlig, og du trenger ikke å tenke på at noen finner ut hva du har stemt.

Godt valg!



↑ MÅ VELGE: Studenter må balansere mellom studier og jobb.

Den unngåelige konklusjonen er at vi har tusenvis av deltidsstudenter som har dårlig økonomi, bruker lang tid på studiene og får et gigantisk studielån. Dette virker som et bra system å sende flere og flere mennesker inn i.

Hva kan gjøres?

En kan håpe at Norsk studentorganisasjon (NSO) klarer å satse på færre saker, hvor økt studielån står sentralt, og på magisk vis får litt slagkraft i utdanningspolitikken. NSO balanserer

et utall interesser, og fokuserer sjelden på et område om gangen. Tilsynelatende har de knapt hatt gjennomslag på noe som helst.

Den andre muligheten er at det finnes noen på riktig sted i politikken med kompetanse – igjen veldig tvilsomt. Økt studielån er faktisk ikke en utgift for staten, ettersom det vil føre til flere arbeidsplasser og raskere gjennomføring av studier, samt at pengene faktisk betales tilbake.

For studenter kan den beste løsningen være å boikotte Lånekassen, jobbe nok til å overleve på det alene og heller ta færre studiepoeng.

I dag kan det virke som det er tre aktiviteter den jevne student bruker mye tid på: Studier, jobb og fyll.



Utopia for

30 år siden

"Kvinnebevegelsen i dag- står vi med flettene i postkassa?" spør Kvinnekretsen i Tromsø ettersom kvinneorganisasjonene fremstår som passive og desillusjonerte. Likevel har man oppnådd mye, og vil jobbe fremover for 6 timers-dagen og kjønnskvotering.

(nr.2. mars 1981)

10 år siden

Hovedfagsstudent Lennart Johansen mener at "Universitetet blir en mottakssentral for folk som ikke ved hva de skal gjøre" etter at forslaget om en treårig cand.mag.-utdanning ble lansert.

(24.jan.2001 s. 13)

Vennner og

Unileaks

NETTSTED: Wikileaks har fått en ny konkurrent, Unileaks. Her skal sannheten om alt det hemmelige og uinteressante som skjer på universiteter verden rundt publiseres! Foreløpig finnes det ingen dokumenter om norske universiteter på nettet, men vi gleder oss i redaksjonen. Foreløpig finnes det hovedsakelig dokumenter fra Storbritannia, USA, Australia og Canada på nettstedet, men Unileaks har mål om å bli for universitetene det Wikileaks er for USA: Temmelig pinlig.

Heder og ære

ÆRESPROFESSOR: Rektor ved UiT, Jarle Aarbakke, ble i fjor utnevnt til æresprofessor ved Murmansk State Humanities University, men grunnet askeskyen fra Island satt han askefast. Først 15.mars kunne seremonien endelig avholdes. I sin tale la Aarbakke særlig vekt på studentenes rolle i samarbeidet over landegrensene.

– Sammen med våre partnere i Murmansk vil Universitetet i Tromsø være med å utdanne fremtidens forskere og forvaltere av det marine økologiske system i nord. De mulighetene våre studenter, både i Norge og Russland, har til å gjøre en forskjell i verden innebærer samtidig et ansvar, sa Aarbakke.

Våpen på campus

TEXAS: En ny lov ser ut til å innføres i delstaten som vil gjøre at de må godta skjulte håndvåpen på universitetene. I Texas har man 38 offentlige universiteter og høyskoler med totalt en halv million studenter. De kan snart bli den andre delstaten, etter Utah, til å innføre en slik regel som tillater våpen på campus.

Mer enn 20 stater i USA har avvist liknende lovforslag siden Virginia Tech-massakren i 2007.

Kvääni voitti taas!

KVENSKE/ FINSK: Fakultetsstyret ved HSL har, til tross for øksekomiteens innstilling, anbefalt å opprettholde masterstudiet i kvensk/finsk. Vedtaket skyldes (a) at Norge har ratifisert internasjonale konvensjoner vdr. nasjonale minoriteters språk og kultur. Videre har norske myndigheter pekt på det spesielle ansvaret UiT har når det gjelder kvensk/finsk språk og kultur. Det endelige vedtaket fattes i universitetsstyret i juni. UiT er per i dag det eneste universitetet som tilbyr studier i kvensk og finsk.

Fantomsmerte

SPAM: Utopiadesken har mottatt mail fra Parlamentsfantomet. Han bor i parlamentets lokaler på kveldstid og har problemer med orddeling. Vedkommende hevder å ha informasjon om SiTo (referert til som Udugelighetsskipnaden) og er tydelig innstilt på å lage kvalm og spre hets. Ut fra dette gir Fantomet en oppfordring om at Utopia skal trykke hans propaganda og oppfordrer studentene til å bruke stemmeretten ved det kommende studentvalget.

Tre lister stiller til Studentparlamentsvalget: Moderat liste, Kefir-lista og Sosialistisk Studentlag. Den annonserte lista Triangelet trakk seg kort tid før fristen for levering av liste, og nå har den etablerte Moderat liste og nykomlingen Kefir-lista funnet tonen.

MAGNUS SPARRE
BJARTE AARMO LUND (FOTO)

Nestleder for Moderat Liste, Erlend Lavoll Johannessen (20) forteller at det samme dag som listene skulle leveres (11. mars) skjedde store endringer. Dette gjaldt spesielt for Triangelet.

– Vi skulle stille en liste kalt Triangelet som la stor vekt på økte bidrag og tilrettelegging for studentaktiviteten til blant annet Studentsamfunnet, men kom frem til at det var bedre å slå oss sammen med Moderat liste for å få gjennomslagskraft i våre kjernesaker, forklarer han.

« **Vi har god personlig og profesjonell kontakt, som gjør det mer naturlig for oss å samarbeide med Moderat Liste enn med SSL.**

Johannessen var leder for Triangelet og tok plassen som andrekandidat for Moderat liste etter mange samtaler med listeleder Daniel Sør Dahl. Andre fra Triangelet har også gått til ML.

Kefir-lista på sin side kom til live noen dager i forveien, men ble i følge leder Christian Nilsen (25) holdt hemmelig inntil fristen for levering av lister. Mellom sju og ni personer på lista har kommet rett fra Triangelet, men programmene er klart forskjellige, sier han. Nilsen har lang organisasjonserfaring med et utvalg av verv, blant annet gjennom FN-studentene i Tromsø.

Nærtsamarbeid

Nilsen forteller at de er i et valgsamarbeid med Moderat Liste, etter mange samtaler mellom listelederne.

– Vi har god personlig og profesjonell kontakt, som gjør det mer naturlig for oss å samarbeide med Moderat Liste enn med SSL. I tillegg har vi større tiltro til at de kan få gjennomslag for sine saker.

Sentralt for Kefir-lista er et ønske om totalt direkte demokrati gjennom listas Facebook-side.

– Her skal studenter kunne stemme i konkrete saker og vi vil fremme deres synspunkt. Vi stikker altså fingeren i munnen, tar den ut og ser hvilken vei vinden blåser. Dette er noe vi tror Moderat liste er mer åpne for enn SSL, sier Christian Nilsen.

Han oppfatter imidlertid Kefir-lista som betraktelig mer radikal enn de andre listene:

– Vi vil fronte saker de andre listene ikke tør å ta.



Ut av NSO?

– Vi vil melde oss ut av NSO, fordi vi i dag betaler 400 000 kroner årlig for å være med i en organisasjon uten slagkraft, hvor vi knapt nok er representert, sier KL-lederen. Han trekker frem at det er tre personer fra UiT som i dag sitter i NSO, ham selv inkludert, og at erfaringene fra organisasjonens første leveår ikke lover godt.

– Det blir ikke informert om hvilke stillinger som finnes og hvordan man kan stille til dem. Det samme ser vi her i Tromsø – informasjonen er utilgjengelig for alle som ikke jobber i studentdemokratiet. Dette gir dårlig engasjement og rekruttering, mener han.

De radikale holdningene til Kefir-lista har ikke skremt Moderat liste fra samarbeid. Nestleder Johannessen presiserer at de ikke vil trekke det så langt som til øyeblikkelig utmelding fra NSO, men sier at de vil arbeide med å bruke organisasjonen mer aktivt og på sikt vurdere om medlemskapet bør fortsettes.

Tilskudd til organisasjonene

Erlend Lavoll Johannessen forklarer at Moderat liste vil gjøre forholdene bedre for de lokale studentorganisasjonene, med vekt på Studentsamfunnet, TSI og andre organisasjoner som appellerer til

visjoner



Et åpnere Universitet

Leder for Sosialistisk Studentlags (SSL) liste er Sebastian Bantow (29). Han har sittet i Studentparlamentet det siste året som representant for HSL-fakultet, men toppet nå den røde valglista.

– Hovedsaken til SSL i år er å få større åpenhet på universitetet. Det er for mye informasjon som ikke går til studentene og Studentparlamentet. Dette er en prinsipp sak som jeg er villig til å krangle mye med administrasjonen og ledelsen for å få. De ville ikke hatt stillingene sine hvis vi ikke hadde studenter, og det er studentene som skal ha makten, sier han.

Dette gjelder også SiTo, som han fremhever at er direkte betalt av studentene.

– SiTo må tjene studentenes interesser og gi Studentparlamentet direkte innsyn i alt de jobber med. Deres velferdstilbud må tilpasses det studentene faktisk vil ha. Gratis bolig blir det ikke, men vi må gå gjennom deres aktivitet. I dag vet vi egentlig ikke hva som foregår der og kjenner ikke hvem som jobber der, fremholder Bantow, som ønsker seg plassen som velferdsansvarlig i Studentrådet for å ta fatt på disse sakene.

Han mener studentene skal få informasjon uten å be om den, og at vi trenger bedre oversikt over aktiviteten på universitetet.

– I fjor tok det lang tid bare å finne antallet studenter, som skulle telles på fakultetene. De hadde ikke peiling, forteller han.

Vil skape engasjement

Utover dette ønsker Bantow å få opp engasjementet om studentpolitikken, ved å tydeliggjøre hva Studentrådet og -parlamentet faktisk gjør for noe.

– Vi må vise at vi ikke bare møtes på Driv for å få gratis middag, men at vi faktisk jobber for studentene. I dag er det vanskelig å se resultatene av det vi gjør, mener han.

Bantow trekker frem den nye kaffebaren på campus, og foreslår at man burde henge opp et skilt ved den eller andre prosjekter som viser at den kom som resultat av Studentparlamentets arbeid.

« SiTo må tjene studentenes interesser og gi Studentparlamentet direkte innsyn i alt de jobber med.

– Sebastian Bantow, SSL



GUTTEKLUBB: Christian Nilsen (til venstre) og Erlend Lavoll Johannessen stiller til valg som gode venner.

mange studenter.

– Tilskuddene til alle skal opp, men vi er usikre på hva som burde gjøres med Driv. Vi vil også se an muligheten for å lage et mediahus med Utopia, Hurradio og student-tv. Alle hyblene til

– Gjennom å fokusere på konkrete saker ønsker vi å gjøre studenthverdagen bedre. I år fokuserer Moderat liste på å etablere en lavpris matvarebutikk på campus, på pedagogiske krav til forelesere og på å forbedre tilbudet i kanti-

« I år fokuserer Moderat liste på å etablere en lavpris matvarebutikk på campus, pedagogiske krav til forelesere og å forbedre tilbudet i kantinen.

– Erlend Lavoll Johannessen, ML

SiTo har en egen kanal for dette, og det hadde vært et spennende prosjekt, sier den tidligere Triangel-toppen.

Han fremhever at Moderat liste ønsker valgfrihet for studentene. Lista er partipolitisk uavhengig og Johannessen sier det viktige er å forvalte studentenes interesser, ikke drive partipolitikk. Han stempler SSL som mer ideologiske, og tror resultatet av dette blir et fokus på prinsipp saker en ikke kommer noen vei med, mens studentenes beste neglisjeres.

nene og senke prisene, forteller han.

Johannessen mener Moderat liste kan vise til åpningen av ny kaffebar på campus og VM-studio i Grillen som ferske eksempler på god velferdspolitik.

Leder for Moderat liste, Daniel Sjørdahl, var ikke tilgjengelig for intervju, fordi han er blitt ansatt som prosjektleder for valget. Sjørdahl kommer til å stille som leder av Studentrådet, Johannessen som velferdsansvarlig og Nilsen som fagpolitisk ansvarlig.

Årets valglistene

SOSIALISTISK STUDENTLAG

1. Sebastian Bantow
2. Marius Hansen
3. Sigurd Langseth

Partipolitisk uavhengig med klar ideologisk forankring på venstresida. Står for en sosial studentpolitikk og er opptatt av Universitetets rolle i samfunnet. Utvalgt sak: Krever at studentene orienteres bedre om og tar klart standpunkt til den planlagte fusjonen mellom UiT og høyskolene i Harstad og Alta.

MODERAT LISTE

1. Daniel Sjørdahl
2. Erlend Lavoll Johannessen
3. Maiken Johnsen

Partipolitisk uavhengig valgliste med klar ideologisk forankring i sentrum-høyre. Prioriterer imidlertid pragmatikk og fleksibilitet framfor ideologi i studentpolitikken. Utvalgt sak: Jobber for en matvarebutikk med lave priser på campus.

KEFIR-LISTA

1. Christian Nilsen
2. Trygve Olav Solhaug
3. Bjørn Ivar Strøm

Protestliste grunnlagt for å omdefinere og endevende det politiske landskapet ved UiT slik vi kjenner det i dag. Har kun én grunntanke, som er en positiv grunnholdning til enkeltstudenten, noe som skal settes i sentrum slik at studenten og Universitetet kan gå hånd i hånd. Utvalgt sak: Vil melde Tromsø-studentene ut av Norsk Studentorganisasjon.



↑ **HARDTARBEIDENDE:** Psykologistudent Sosina Hailu er en av svært mange norske studenter som jobber deltid for å finansiere studiene. (Foto: Bjarte Aarmo Lund)

Må jobbe for studiene

SSB-undersøkelse viser at studielånet utgjør en stadig mindre del av studentenes inntekt. Det er i dag nesten ingen heltidsstudenter igjen.

PERNILLE MARIE SIVERTSEN
MAGNUS SPARRE
TRYM LINDELL (FOTO)

I Kvalitetsreformen, iverksatt ved semesterstart 2003, uttrykkes det et mål om flere heltidsstudenter. Med dette menes at studenter skal kunne leve av studiestøtten uten jobb ved siden av. På grunn av målet om heltidsstudenter, økte den totale støtten fra Lånekassen med 10 000 kroner i 2003. Siden den gang har det kun vært marginale endringer i studiestøtten til norske studenter.

Blir fattigere og jobber mer

Statistisk Sentralbyrås (SSB) nye undersøkelse om studentøkonomi viser at studiestøtten fra Lånekassen utgjør en stadig mindre del av studenters totale inntekt. De fleste studenter har en deltidsjobb ved siden av studiene for å

få ekstrainntekt, og yrkesinntektene er i dag den viktigste inntektsposten for en typisk norsk student. Tallene fra SSB viser at det er omtrent like mange studenter som jobber ved siden av heltidsstudier i dag som før iverksettingen av Kvalitetsreformen. Under 6 % av studentene lever utelukkende av studiestøtten de mottar fra Lånekassen. Den gjennomsnittlige student betaler nå like mye i skatt som vedkommende får i stipend.

For Norsk Studentorganisasjon er ikke tallene overraskende.

- Dette viser det vi har sagt lenge. De aller fleste studenter klarer ikke å leve av studiestøtten og bruker stadig mer tid på deltidsjobben. Studiestøtten må opp, skriver leder Anne-Karine Nymoen i en nettkommentar.

Lite kan gjøres lokalt

- Studentdemokratiet i Tromsø kan ikke gjøre noe direkte for å forbedre studentøkonomien, men indirekte kan vi legge inn forslag til NSO om mulige bedringer, sier Natalie Godeseth, Velferdsansvarlig i Studentrådet ved Uni-

versitetet i Tromsø.

- NSOs oppgave er å videre arbeide for slike tilretteleggelser som igjen presenteres til Stortinget. Det er her de faktiske endringene må skje, fortsetter hun.

Hva slags tilretteleggelser kan NSO arbeide for?

- Blant annet, som de og har prøvd på tidligere, så er det dette med 11 måneder studiestøtte. Da kan folk slippe å ta sommerjobb i tillegg til eksamensperioden i slutten av et vårsemester. Når det gjelder det generelle studieåret kan det være et tiltak å øke beløpet fra Lånekassen, forklarer Godeseth.

Samtidig fremhever hun at lokale studentpolitikere kan forbedre studentøkonomien, men gjennom andre virkemidler enn å øke studielånet.

- Billigere studentboliger og bedre studentrabatttilbud på eksempelvis frisør, kollektivtransport, mobilabonnement, restauranter og liknende. Generelt sett, gi bedre vilkår på de utgiftene en student har i hverdagen, lyder hennes oppskrift.

Velferdsansvarlig Natalie Godeseth er ikke like klar på at det er problematisk at studentene arbeider ved siden av studielånet, og kommenterer.

- For de tyngre studiene kan jeg se at det er vanskelig å disponere tid til en deltidsjobb, men andre studenter

- med litt friere studieprogram - har kanskje mindre problemer med å få kabalen til å gå opp.

Bedre i Tromsø?

Ved Universitetet i Tromsø er 6,4 prosent av studentene i følge SSBs undersøkelse heltidsstudenter, noe som er litt høyere enn landsgjennomsnittet. Natalie Godeseth mener ikke at dette automatisk betyr at Tromsø-studentene har bedre økonomi enn andre studenter i Norge.

I utgangspunktet ikke, med tanke på at vi alle er studenter på likt grunnlag og mottar den samme støtten. På en annen side ser Studentsamskipnaden ut til å gjøre det bedre for studenter i Tromsø enn andre steder i Norge ved at vi har flere rimelige studentboliger. På grunn av dette har vi det kanskje et hakk bedre i Tromsø, uttaler Natalie Godeseth.

Det er saken:

Statistisk Sentralbyrå har i en fersk undersøkelse vist at kun 6 prosent av dagens studenter er uten yrkesinntekter, mens mange studenter har betydelige inntekter ved siden av studiene. Dermed betaler gjennomsnittsstudenten like mye skatt som hun mottar i stipend. BI-studentene jobber mest ved siden av studiene og studenter ved NTNU jobber minst.

« **Studentdemokratiet i Tromsø kan ikke gjøre noe direkte for å forbedre studentøkonomien.**



Natalie Godeseth

A man with short, spiky hair, wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt, stands with his arms crossed. He is positioned in front of a background that appears to be a newspaper page. The newspaper has a large, bold title at the top that reads "NYHETER" (News) in reverse. Below the title, there are several columns of text and a photograph of a tall building. The overall color palette is dominated by orange, brown, and blue tones.

BI

«MED EN MASTER STILLER
MAN STERKERE I VALG AV
JOBB OG KARRIERE»

Frode Sandmark – MCKINSEY

Les mer om hvilket av våre 8 masterstudier
som passer deg på www.bi.no/msc

TYNGDEN DU TRENGER

BI

3 deltakere om A-klassen

- 1 Trodde du at tilbudet til deres var i regi av universitetet?
- 2 Tror du A-klassen planla å tilbakeføre pengene tilbake etter seminarene?
- 3 Synes du opplegget var mer effektivt enn universitetets undervisning?

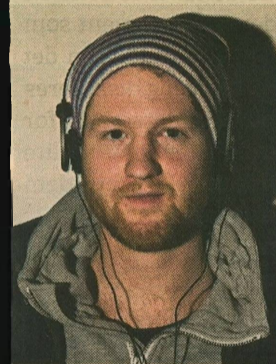


Aud Susann Jacobsen

1 I begynnelsen trodde jeg det, fordi det var lagt ut på universitetets nettsider. Men de fortalte allerede første gang vi møttes at det var i regi av dem selv. Og dette var det mange som var glade for at de hadde tatt seg tid til å gjøre.

2 Ja! Jeg tviler ikke et sekund på at han ikke mente det. Han henviste til det faktum at vi hadde skrevet navn og hva vi studerte på konvolettene vi ga pengene i. Dette for å kunne gi dem tilbake til slutt, og det gjorde de jo også.

3 Jeg trengte ikke være på undervisningen til kontinuasjonseksamen en gang. Planen jeg hadde fått fra A-klassens opplegg var mer enn bra nok. Karakteren C, som jeg til slutt endte opp med, var takket være deres entusiasme for faget.



Bjørn Thomas Yttri

1 Ja, i første omgang trodde jeg det, da jeg fant dette tilbudet på UiT sine hjemmesider. Men under første møte med dem var de klare og tydelige på at dette var et tiltak de selv hadde kommet med og ikke hadde noe med universitetet å gjøre.

2 Når det gjelder pengene er jeg ikke helt sikker. Men her er det snakk om at folk har tatt et fritt valg, og om de hadde beholdt pengene eller ikke er for meg det samme.

3 A-klassens opplegg var helt fantastisk og uten tvil MYE bedre enn universitetets. Jeg var på begge deler, men dropet ut av universitetets opplegg fordi jeg ikke fikk noe ut av det.



Silje Olsen

1 Nei, de skrev at seminaret var holdt av tidligere ex.fac. elever. Uansett så betydde det ikke noe for meg om det var studenter eller universitetet som hadde satt dette opp.

2 Alt annet de hadde opplyst om stemte, så jeg ser ingen grunn til å tvile på det dette utsagnet. Svært mange som deltok har tydeligvis ikke lest kontrakten og all infoen eller ikke forstått opplegget. Jeg donerte 300 kr for å lære meg faget og jeg hadde virkelig ikke brydd meg om jeg ikke hadde fått disse pengene tilbake.

3 Helt klart! Vi hadde seminar hver eneste dag, og oppgavene vi skulle løse var grundige og veldig gode. Den undervisningen universitetet hadde i høst hadde ikke noe opplegg for å lære meg som ny student studieteknikk. Foreleseren gikk fort gjennom pensum og ikke særlig grundig.

Penger ikk

Ex. fac-visjonærene i A-klassen møter fremdeles skarp kritikk fra ledelsen ved UiT. Men de får støtte fra studenthold.

SOLGUN THORSEN
VEGAR HERSTRØM (FOTO)

31. januar kunne man i avisen iTromsø lese om den mystiske A-klassen som hadde bedrevet privatundervisning i faget ex.fac og tatt seg betalt for det ved UiT. Virksomheten ble blant annet mafiastemplet av Studentparlamentsleder Tine Bergli. I forrige utgave av Utopia fikk den til da ukjente initiativtakeren Jon A.Haug fra A-klassen sitt tilsvar på trykk med tittelen "Sagaen om A-klassen", hvor han redegjorde for sitt syn på saken. Fakultetsleder ved Humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL) Jørgen Fossland fremholder imidlertid sin kritikk. Han sier at tilgang til Universitetets tavle og undervisningsrom aldri skulle vært gitt.

Løy om tillatelse

- A-klassen informerte de som gir tilgang til undervisningsrommene at de hadde fått tillatelse av fakultetet. Vi ga imidlertid aldri en slik tillatelse, og hadde de som kontrollerer tilgangene visst at dette tilbudet var av kommersiell art så skulle ikke noen av disse blitt gitt. Vi sørget også for at disse tilgangene ble trukket tilbake med en gang vi fikk greie på hva som egentlig foregikk, forteller Fossland Utopia.

Han understreker at det alltid må søkes om tillatelse til all type kommersiell virksomhet på universitetsområdet. - I dette tilfellet ble det ikke søkt, og



↑ OPPLYSNINGSMANN: Jon A. Haug hevder at A-klassen

for stor grad på tillit?

- Vi vil fortsatt legge til rette for studenter, og vi må nødvendigvis ha en rekke systemer som er basert på tillit

« Det står i universitets- og høyskoleloven at undervisning skal være gratis, og på fakultetet har vi ansvar for at bruken av våre lokaler samstemmer med dette.

Jørgen Fossland, universitetsdirektør

selv om de hadde gjort det hadde de ikke fått tillatelse. Det står i universitets- og høyskoleloven at undervisning skal være gratis, og på fakultetet har vi et ansvar for at det som foregår i våre lokaler samstemmer med dette.

Fossland bekrefter at hendelsen ikke har ført til rettslige konsekvenser for A-klassens initiativtakerer.

Uten respons fra studenter kunne A-klasseprosjektet gått upåaktet hen. Baserer Tavla og romsystemet seg i

til at studentene ved UiT har gode hensikter.

Tar selvkritikk

Ifølge Jon A. Haug var planen at honoraret på 300 kr fra deltakerne skulle leveres tilbake etter eksamen, og at pengene kun var ment som motivasjon for studentene. De valgte derfor å legge ut tilbudet på Tavla uten å ta kontakt med den ansvarlige webredaktøren, på tross av at reglementet forbyr promotering av kommersielle tilbud.

e idealet

Gode på bunnen

kommentar

SOLGUN THORSEN



A-klassen har fått mye medieoppmerksomhet i Tromsø de siste ukene. Noen av anklagene mot Haug & co har vært berettiget, mens andre har vist seg å være basert på antakelser. I årets 2. utgave av Utopia ble det antatt og satt på trykk at A-klassen hadde lurt 60 studenter om undervisning mot betaling, og slik ble hele foretaket stemplet som svindel. Denne påstanden var gal, da selve undervisningen helt klart var reell.

Misforståelsene i media må imidlertid sees noe på bakgrunn av at A-klassens to initiativtakere valgte å holde sin identitet hemmelig – dermed var det vanskelig å få tak i alle fakta. Først i forrige utgave fikk vi vite den ene initiativtakerens identitet og høre hans versjon av det han kalte "Sagaen om A-klassen".

Her kom det blant annet frem at pengene for undervisning skulle leveres tilbake til deltakerne etter eksamen, og at den kun var ment som motivasjon for studentene. Om det stemmer kan selvfølgelig diskuteres da det ikke finnes direkte bevis for dette, og det forandrer uansett lite i forhold til hva kritikken mot dem angår.

Uansett honorarets tiltenkte funksjon, så må tiltaket nødvendigvis klassifiseres som kommersielt av universitetet, som er bundet opp av universitets- og høyskolelovens gratisprinsipp. Da er det ikke rom for simpelthen å stole på at pengene blir levert tilbake til deltakerne.

En ting er hvordan prosjektet ble arrangert og markedsført. En annen ting er hva selve prosjektet gikk ut på. Personlig og gjennom deltakere er sitter inntrykket av Haug igjen som en person som brenner for tillegning av kunnskap. Dette gjør han på en annerledes og mer helhetlig måte enn det som kanskje er mulig å gjennomføre i noen undervisningssituasjoner.

En slik tilnærming til læring har en positiv effekt på eksamensresultater, men kanskje enda viktigere fører det til et fokus på kunnskap som verdifullt i seg selv. Så litt anerkjennelse for et godt initiativ skal A-klassen ha, selv om eventuelle lignende prosjekter i fremtiden sterkt tilrådes å droppe honoraret...



dele tiden har handlet om kunnskapsidealer, ikke om penger.

– Vi mente at tilbudet ikke var av kommersiell art, og var dermed aldri i tvil. De ansvarlige for Tavla, hvor arrangementet ble annonsert, hadde vi også kontakt med. Pengene hadde vi heller aldri til hensikt å ta i egen lomme, men at vårt tiltak var av veldedig art utdyper vi nødvendigvis ikke. Derfor ser jeg nå at noen kan ha trodd at pengene gikk i vår lomme. Dette tar jeg selvkritikk for, sier Haug.

Tar du også kritikk på at dere ikke ga full informasjon om arrangementet til fakultetet?

– Ja, jeg tar kritikk også på dette området.

Fikk ikke A selv

Haug forteller at han selv ikke fikk A på eksamen. Likevel mener han at de var i stand til å lede andre til tilstrekkelig innsikt i faget.

– Vi tok begge ex.fac forrige semester og vet hvor mye arbeid som skal til. Jeg mener at vi har veldig dyp innsikt i faget som absolutt er av A-materiale. Vi snakket om idealet om å oppnå full

« **Vimente at tilbudet ikke var av kommersiell art, og dermed aldri i tvil.**

Jon A. Haug, A-klassen

innsikt, og dette ble reflektert i måten vi gjennomførte seminarerne på. Flere av deltakerne har også fortalt at opplegget vårt ledet til nødvendig innsikt.

Hvordan skilte A-klassen sin metode seg fra universitetets seminargruppeoppgaver?

– For det første var vårt seminaropplegg veldig intensivt - det gikk over femten dager og deltakerne gikk gjennom flere kapitler hver dag. Senere på dagen møttes vi for å gjennomgå stoffet.

Vi fungerte som veiledere, ikke forelesere, og gikk fra gruppe til gruppe og drøftet problemstillinger med deltakerne. Gjennom motivasjon skulle deltakerne bli interesserte i faget og komme til innsikt. De skulle ikke føle arbeidet som et slit. Vi ville heller ikke at de skulle ta imot ferdige svar, slik

man gjerne fikk i seminaret i regi av fakultetet.

Deltakerne ble gjort oppmerksomme på at de begrepene vi brukte i A-klassen også ville være annerledes enn de faglærerne har brukt, og dermed annerledes enn de som kommer på eksamen. Dette mener jeg er den største kontrasten til universitetets seminarer, der ble jeg selv avbrutt mange ganger av lektoren når jeg forsøkte å komme med min egen formulering. Likevel var jeg godt fornøyd med seminarerne jeg selv deltok på.

Til slutt - har "depositumet" blitt returnert til deltakerne?

– Ja, som planlagt fra starten. Kun to stykker har ikke fått tilbake sin konvolutt, men disse holder vi på å avtale møte med.

Drugs? Take a chill pill

Crusading against drugs is misguided, ineffective and expensive. An updated understanding of drug use is the first step towards a better policy.

commentary

TOMEK MOSSAKOWSKI
nyhetsjournalist
tomek@utropia.no



Drugs such as cocaine no longer belong to underground subcultures: they have moved into the mainstream. Go to any festival in Barcelona or London and you will see white powder in small bags being passed around. Not between junkies, but between successful, 20-somethings who hold jobs in media, events and fashion.

One popular festival in London is even called 'Get Loaded in the Park'. Taking recreational drugs is no longer taboo.

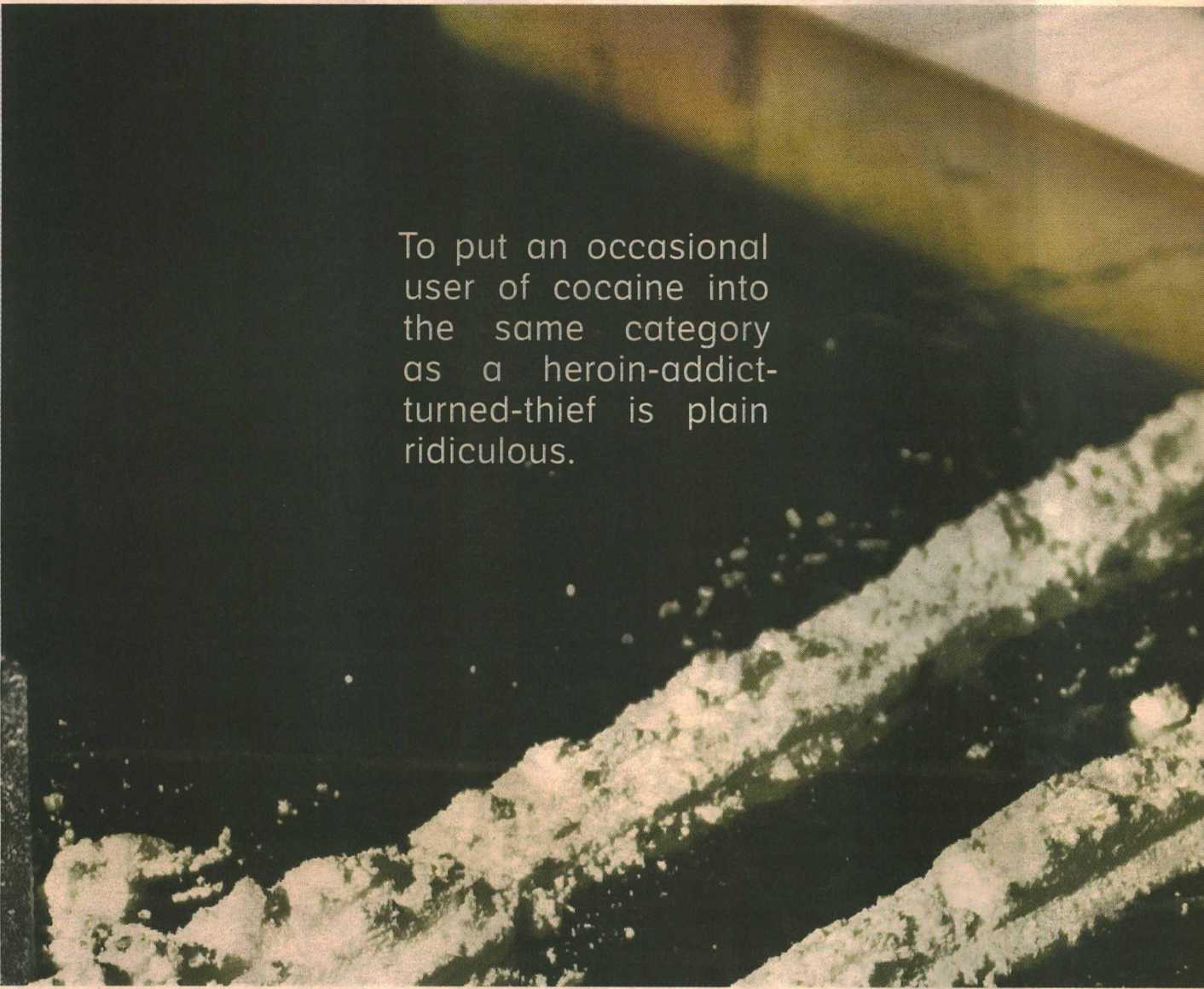
From taker to maker

Nevertheless, politicians, social conservatives and admittedly a large swath of Norwegian society still cling to outdated views. This may sound rather extremist, but there is a serious point underneath: huge amounts of money are wasted on combating consumption and trafficking with little result.

The further you push drugs underground, the more dangerous they become too. Measurements become inaccurate as additives are put in to bulk out the weight; this makes every dose different in strength. The resulting deaths are similar in number to those experienced during the US prohibition of alcohol.

Often forgotten is that recreational drug use goes hand-in-hand with alcohol consumption.

To take a more realistic approach to tackling drug use – and abuse – it is crucial for those in charge to understand the ways that drugs are being



To put an occasional user of cocaine into the same category as a heroin-addict-turned-thief is plain ridiculous.

taken, and by whom. To put an occasional user of cocaine into the same category as a heroin-addict-cum-thief is plain ridiculous.

The laws governing drug use are simply out-dated.

The myth of addiction

One of the most significant misconceptions regarding drugs is the potential for addiction. While it does happen,

very few of those who try 'party' drugs such as cocaine become regular users, much less addicts. Most do not try it again.

Studies have shown that those who do become heavy users are often emotionally insecure and have trouble forming relationships. In these cases, drug taking is a symptom – not a cause – of problems.

Studies have also shown, however, that those who abstain from consumption of all drugs are equally as maladjusted. Those who occasionally take drugs were found to be the most emotionally secure; this was touted as 'age-appropriate, developmentally understandable experimentation'.

Often forgotten is that recreational drug use goes hand-in-hand with alcohol consumption. Marijuana aside, the average drug user gets high when they are drunk, not in an alleyway during the day. For many snorting cocaine is simply part of a night out. When the evening is over, so is the binge. This is no different from alcohol. The key, as in all parts of life, is moderation – something the vast majority of people are capable of doing.

What is different is safety: alcohol is one of the most dangerous drugs in the world. MDMA – also known as ecstasy – doesn't even make the Top 10. Heroin, of course, tops the list. But to say that taking MDMA leads to taking heroin is similar to saying that six beers on a Saturday is going to lead to a lifetime of

English briefs

Student parliament election, p. 4-5

Three parties have registered this year: the Socialist Student List, Moderate List and the Kefir List. A radical change of parties took place the same day as they were due to register, changing the balance of the candidates dramatically. One list withdrew from the election and another was suddenly announced, seemingly out of the blue. The thrilling days of the student election are the 28th of March to the 8th of April.

The A-class, p. 8-9

Major discussions have arisen since the leaders of this study group met on campus in exchange for symbolic fees from participants. The university director claims it's a violation of regulations to use uni. facilities for commercial purposes, however, the spokesman of the A-class returned the fees to the participants. The A-class do not consider themselves to be commercial and claim the fees were only motivational.

Ukas master

I Ukas master undersøker Utopia hva slags mastergrader som produseres her på tunet.

RUNA NOTØY (TEKST, FOTO)

Simen Lian

Hansen tar en mastergrad i samfunnsikkerhet ved Institutt for ingeniør og samfunnsikkerhet. Masteroppgaven



hans handler om trafikksikkerhet og han håper på å få relevant jobb allerede fra sommeren av.

Hvordan synes du det er å studere samfunnsikkerhet ved IIS?

Det er utrolig spennende og givende fordi mye av det vi lærer noe om, er svært dagsaktuelt. Man får innblikk i fagtradisjoner som er både teknologiske, naturvitenskaplige og samfunnsfaglige, mens sikkerhet og risiko er den røde tråden.

Hva handler masteroppgaven din om?

Min masteroppgave handler om trafikksikkerhet og er et samarbeid med Statens Havarikommisjon for Transport. Jeg undersøker hvorfor myndighetenes regulering av kjøre- og hviletider for tunge kjøretøyer ikke bidrar i større grad til lavere ulykkestall. Bare i 2010 ble 210 personer drept i trafikken, noe jeg synes det er for mange.

Har du noen fremtidige planer?

Jeg har begynt å søke på jobber rundt omkring i Norge og håpet er selvfølgelig at jeg kan begynne i en relevant jobb allerede fra sommeren av. Jeg ønsker å jobbe med ulykkesgranskning, sikkerhetsrådgivning, beredskapsplanlegging og -koordinering, eller risiko- og sårbarhetsanalyser. Hvis sjansen byr seg, kan det også bli aktuelt med doktorgrad.



alcohol abuse and early death.

Panic!

Consumption of drugs is often given as evidence of a decaying morality in society, of a new and dangerous threat. Media will quickly pick up on the story of a teenager dying after trying drugs (and this can and does happen) but will spend little time detailing the worrying number of deaths a year caused by alcohol.

There is an increasingly strong call

for legalization of certain drugs. Marijuana has already begun to be decriminalized, and often where it is not, it is tolerated without issue.

Many resist such change with fervor, despite the fact that the current laws on drugs have created drug neighbourhoods, drug dealers and drug violence. The flow of illegal activity has not stopped, nor has it ever come close.

The whole situation is in dire need of re-thinking, yet anyone willing to suggest so is labelled as a left-wing extre-

mist or worse – an anarchist.

The first step in re-addressing the issue is to stop society from panicking at the first mention of drugs. It is vital to understand the changing demographic of drug users rather than outlawing (or alienating) anyone who has ever experimented. If there is any hope of stemming the violence that surrounds the drug trade, consumption must be made a vice – not a crime.

It is vital to understand the changing demographic of drug users rather than outlawing (or alienating) anyone who has ever experimented.

Norwegian student economy, p.2-3 & 6

A recent major survey shows that student loans constitute a minimal and diminishing part of the funds available to Norwegian students. Most of the students' income is from part-time work outside of studies, and the average student now pays the same amount of money in tax as they receive from the Norwegian Loan Fund. This cannot be directly improved by local student politicians, according to member of the Student Council, Natalie Godeseth.

Gender equality at UiT, p. 16

One of the main goals for UiT is to employ more women in top positions. Vice-rector Curt Rice is in charge of a program that aims to improve the current ratio of women in top positions: "About 60% of the bachelor students are women, and a little more than 50% are stipendiates. Conversely, no more than 25% of people in regular professor and senior lecturer positions are women," he says.

English briefs

Du husker det, sant?



Interessert i økonomi og ledelse?

Aktiviteten i helsetjenestene vil øke med 50-70 prosent fram til 2060. Dette stiller krav til profesjonell analyse- og ledelseskompetanse. Vi tilbyr spesialisert utdanning innenfor ledelse, helseøkonomi, helsepolitikk, samfunnsmedisin, bedriftsøkonomi, informatikk og logistikk, og forbereder deg til lederposisjoner og økonomi- og utredningsoppgaver i helsesektoren.

Avdeling for helseledelse og helseøkonomi tilbyr bachelorgrad og internasjonal mastergrad i helseledelse og helseøkonomi:

[Helseledelse og helseøkonomi \(bachelor\)](#)

[Health Economics, Policy and Management \(master\)](#)

For mer informasjon se: www.med.uio.no/helsam/studier/



UNIVERSITETET I OSLO
DET MEDISINSKE FAKULTET

Memoforedrag med
Oddbjørn By - norgesmester i hukommelse

april i Aud. 1.

Bok og billett kr 299,-



AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

Technology Analysis Group

Start din karriere hos oss i Capgemini!

”

Technology Analysis Group er en faglig og sosial arena som gir en trygg og solid overgang fra å være student til å bli konsulent som bidrar til våre kunders verdiskapning.



Capgemini tilbyr et eget oppstartsprogram for nyutdannede, Technology Analysis Group (TAG). Gjennom 18 måneder tilbyr vi en optimal start på en spennende karriere. Gjennom blant annet fagmøter, kurs, prosjekter, personlig oppfølging og sosiale aktiviteter oppnår du gjennom TAG en mangfoldig og unik erfaring. Capgemini er en verdensledende leverandør av consulting-, teknologi- og outsourcing-tjenester. Capgemini er representert i mer enn 40 land, har over 110 000 ansatte og omsatte globalt for 8,7 milliarder euro i 2010.

For mer informasjon, se studentportalen på www.capgemini.no/careers.



 **Capgemini**
CONSULTING. TECHNOLOGY. OUTSOURCING

Vi trenger deg NÅ!

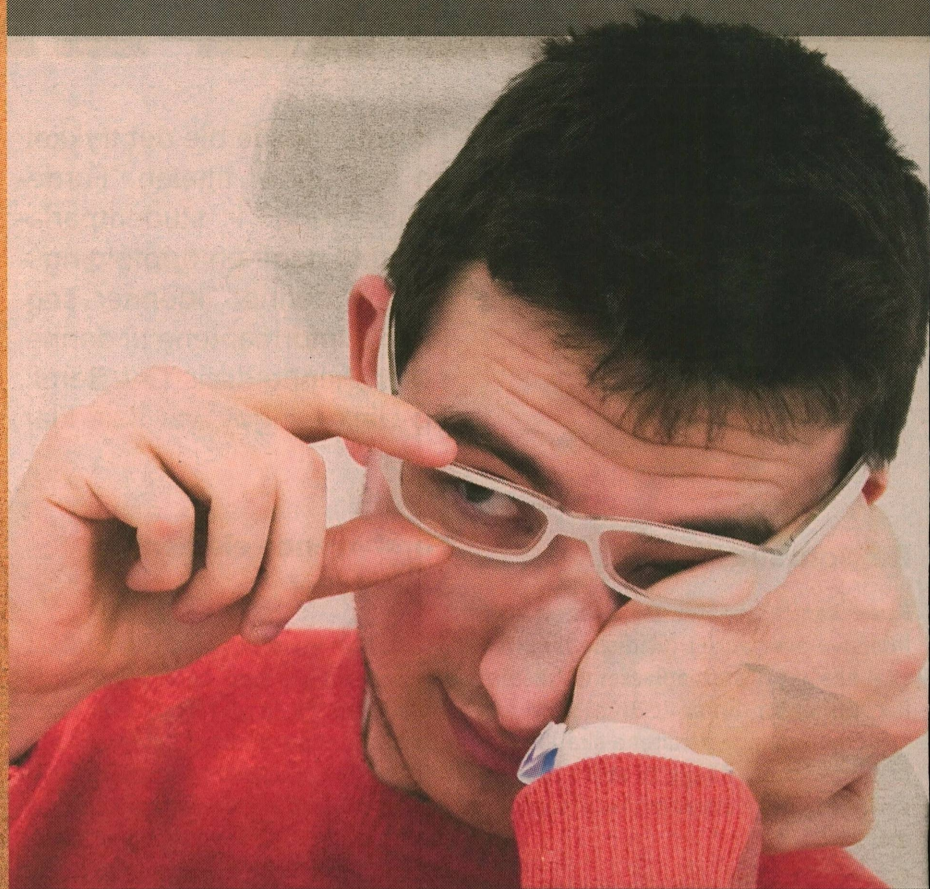
...til å skrive, fotograferere og illustrere.

I UTROPIA får du muligheten til å prøve deg som journalist og fotograf.

Kom innom!

*Utopia ligger i teori-
fagbygget hus 2, første
etasje under mix*

Har du glemt det?



**Memoforedrag med
Oddbjørn By** - norgesmester i hukommelse

5. april i Aud. 1.

Bok og billett kr 299,-


AKADEMISK KVART
B O K H A N D E

Studere på Svalbard?

Informasjonsmøte om studier på
Universitetssenteret på Svalbard

Torsdag 24. mars kl. 16:15
Auditoriet på Naturfagbygget
Rom 1207 - 1. etg.

Utropia beklager

I forrige utgave ble det trykket en sak under tittelen "Forde-
lingsvegring i studentparla-
mentet", samt en oppfølgings-
sak av denne, "Kjenner seg
igjen". Informantene til denne
saken, henholdsvis Tine Bergli
og Ulrik Langøy, var ikke klar

over at deres uttalelser ville
komme på trykk – de var ikke
gjort tydelig nok oppmerk-
somme på at det var en in-
tervjusituasjon. Som følge av
dette må sitatene til de to reg-
nes som ugyldige, da de ikke
nødvendigvis medfører riktig-

het. Noen av deres uttalelser
ble også oppstilt og vinklet
som at de var i direkte disku-
sjon med lederen for Islamnet,
A. Naweed Faizi. Dette var ikke
tilfelle.

Frithjof Eide Fjeldstad
Ansvarlig redaktør

Re: Som sild i tønner...

Kjære samfunnsviter. Du viser en klar
misnøye over at det juridiske fakultet
skal øke antall studieplasser til høsten.
Begrunnelsen din er at du er redd for
at de kommende juristene skal bruke
printerne din, i tillegg til at du tydelig-
vis ikke synes jurister er noe vi trenger
mer av.

Det er litt ironisk at en samfunnsviter-
student kommenterer overproduksjon
av... noe som helst. En samfunnsviter
er i grunn en glorifisert dagsrevyen en-
tusiast, og tjener samfunnet deretter.
Det er like stor etterspørsel etter sam-
funnsvitere som det er etterspørsel et-
ter "årstudium i psykologi"-studenter
og kjønnsykdommer.

Jeg tror vi alle kan være glade for at
printerne din blir brukt litt mer til å
printe ut arverettsforelesninger, og litt
mindre til Wikipedia-utskrifter om po-
pulærkonflikter.

Når du skriver «perleøredobb-studen-
tene», så regner jeg med at dette er en
kommentar til en iboende forfengelig-
het forbeholdt jusstudenter. Jeg synes
det er rart at innlegget ditt baserer seg
utelukkende på fordømmer, når pales-
tinasjalet du tar på deg hver morgen
skal vise alle rundt deg hvor radikal,
fritenkende og fordomsløs du er. «Se
på meg, jeg er ikke redd for å sitte ved
siden av en afrikaner på bussen».

Det at du helst vil ha printerne din for
deg selv, tror jeg er noe både Elling og
Rainman vil ha full forståelse for.

Bodi Sørskård
Blid jusstudent

Forstyrrende element på biblioteket

SV-HUM-biblioteket er et flott tilbud
til studentene, med behagelige omgi-
velser som gir en god studiehverdag. 1.
etasje har et stort antall datamaskiner
fritt tilgjengelig, samt to multimaski-
ner for scanning og utskrift, som bidrar
til å avlaste kopimaskinene i etasjene
over; det er rikelig med sitteplasser til-
passet de som ønsker å studere i grup-
per; i tillegg kan man få litt kulturell
berikelse ved å besøke utstillingen.

2. etasje har de tilpasset de som ønsker
å få fred fra samtale som fritt kan
pågå på bakkeplanet, ved å lage noen
fine glassbur for kollokviegruppene;
de har i tillegg et stort antall skrivepul-
ter, sitteplasser ved bord og behagelige
stoler for de som ønsker å studere i
fred eller lese avisen, og de som ønsker
kan ta en velfortjent skrivepause ved
å spille spill på datamaskinen sin eller
surfe på nettet.

Toppetasjen har de reservert for de
som ønsker absolutt ro til lesingen, og
derfor er det datafri sone der. Jeg har
blant annet bitt meg merke i at flere
juss-studenter trives der oppe. Men
hver eneste dag er det noen som tar
med seg datamaskinen sin opp dit. Det
er ikke mye støy som kommer fra dem,
men likevel blir det et litt forstyrrende
element, og ikke minst er det til irrita-
sjon.

Biblioteket gir stort sett alltid det sam-
me svaret dersom man henvender seg
til dem om det. «Vi kan ikke gå og passe
på det.» Hvem er det da som skal gjøre
det? Selvfølgelig er det vi studentene
som må sørge for å ta vare på tilbude-
ne vi får. Men hvem har lyst til å være
den stygge ulven som maser på andre?
Resultatet er at de biblioteksansvar-
lige nå forteller at de har planer om å

fjerne hele tilbudet i tredjeetasje.

Jeg synes det er trist hvis de blir slik.
Skrivefasen av en innlevering er inn-
spurten i arbeidet med en oppgave.
Svært mye mer tid må gå med til lesing
enn hva man faktisk bruker på å skrive
oppgaven. Jeg håper derfor at tilbudet
om en PC-fri sone i SV-HUM-bibliote-
kets tredjeetasje får bestå, og at alle vi
studentene tar et medansvar for å be-
holde det slik.

(Innlegget er noe forkortet av redaksjonen)

Tor-Ivar Krogsæter

Fagkritikk og studiekvalitet i PPU

Utropia har i tre nummer viet PPU-studiet
ved UiT oppmerksomhet, der utgangspunk-
tet var en kronikk skrevet av en PPU-stu-
dent i 14/2010. I en leder i Utropia nr.2 brukes
til dels sterke ord om instituttets oppfølging
av studentens kritikk. Det er en beskrivelse
som de involverte i fagmiljøet ikke kjenner
seg igjen i. Ledelsen ved institutt for læ-
rerutdanning og pedagogikk (ILP) ser det
nødvendig å kommentere Utropias oppslag
gjennom dette innlegget som omhandler
vårt arbeid med kvalitetssikring og kvalitets-
utvikling av studiene våre, og i dette tilfellet
PPU-studiet.

Ledelsen og fagmiljøet ved PPU er opptatt
av studentenes tilbakemeldinger, vi er glad
for alle tilbakemeldinger fra våre studenter
og vi har et system for å sikre en systema-
tisk rundt tilbakemeldingene. Tilbakemel-
dingene har i lang tid vist at studentene er
fornøyde, til dels svært fornøyde, med stu-
diet. Vi vet også at det er studenter som ikke
er like fornøyde, og dette er sjølsagt viktige
stemmer, men hovedtendensen er klart po-
sitiv.

Heltidsstudiet ved PPU består av 4 teori- og
2 praksisperioder. Hver teoriperiode utgjør 5
uker og praksisperiodene 7/8 uker. I vårt sys-
tem for kvalitetssikring er det satt av tid til

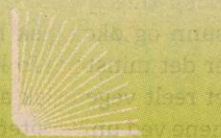
skriftlige evalueringer etter hver teoriperio-
de og i etterkant av de to praksisperiodene.
Videre avsluttes studiet med ei evaluering
der studentene i mindre grupper diskute-
rer hele studiet. En representant fra hver
av gruppene bringer videre momenter til ei
evalueringsgruppe hvor disse sammen med
to lærere og en studiekonsulent gjennomfø-
rer en sluttevalueringssamtale med en studi-
ekonsulent som referent.

På deltidsstudiet, som er organisert i 10 sam-
linger, er det lagt opp til evaluering på hver
samling og avslutningssamtale som på hel-
tidsstudiet. Evalueringene presenteres og
diskuteres på lærermøter, mange innspill tas
med videre i vårt kontinuerlige arbeid med å
utvikle studiet.

Ved PPU har vi har ei spennende student-
gruppe som er rekruttert dels fra universi-
tetsstudier og dels yrkesfaglig bakgrunn med
et bredt spekter av fagutdanninger. Gjen-
nom utdanninga vår skal de kvalifiseres til
å bli lærere på grunnskolen ungdomstrinn
eller i videregående opplæring. Vi setter pris
på mangfold og ulike syn, samtidig er det en
utfordring å møte/tilfredsstille alle enkelte
ganger. Vi søker og å være eksemplariske ved
å delta i og legge til rette for et kontinuerlig
endrings- og utviklingsarbeid når det gjelder
innhold og form i studietilbudet vårt.

Fagkritikk som kommer fra studenter, som
oftest i forbindelse med evalueringsproses-
sen som er beskrevet her, er viktig å ta på
alvor. Vi ser slik kritikk som et godt utgangs-
punkt for videre utviklingsarbeid, og dette er
også blitt gjort i etterkant av kritikken som
ble reist gjennom Utropia.

Kontinuerlig dialog med studentene har høy
prioritet på instituttet. Sist høst starta vi ei
kursrekke for de studenttillitsvalgte for før-
steårsstudentene ved våre studietilbud. Vi
har allerede diskutert om ikke tillitsvalgte
på alle nivå burde inviteres, og vurderer å
endre opplegget fra høsten 2011.



Til tross for gode strukturer og intensjoner mht. evaluering kan studenter oppleve at de ikke blir hørt eller tatt hensyn til. Vi er avhengig av studenters tilbakemeldinger. Derfor oppfordrer vi våre studenter til å være aktive i evalueringer, bruke tillitsvalgte på sine kull, eller kontakte studieleder for å presentere synspunkter og innspill på vårt studietilbud.

Sonni Olsen

Instituttleder

Institutt for lærerutdanning

Liv Carstens Knudsen

Studieleder

Svar til Imladris

Avgjørelsen er allerede tatt av studentparlamentet om at rommet skal benyttes som kollokvie- og grupperom. Dermed blir det slik at studentene, de som ønsker å benytte dagene sine til å lese pensum, gjøre oppgaver og forberede seg til eksamen blir de som har første rett på rommet. Dette er de samme studentene som betaler semesteravgift for retten til utdanning og som møter opp på forelesninger og seminar. På toppen av det hele er det mange av dem som aktivt bidrar til økt aktivitet i studentorganisasjoner eller kanskje de har en jobb på siden. Det siste de ønsker, eller har tid til å tenke på, er å bane seg vei gjennom en masse rot for så å sette seg ned og gjøre det de kom for.

De aller fleste andre studentorganisasjonene ved UiT deler små kontor med to andre organisasjoner, uten at det byr på noen større utfordringer enn plassmangel. Da er det naturlig å stille spørsmål ved hva dere gjør for å fortjene to rom. Og hvorfor dere er bedre egnet til å disponere rommet enn studentdemokratiet?

Det er synd at dere oppfatter frigjøringen av rommet til kollokvierom som et angrep på foreningen deres, noe det ikke er. Det er derimot en omdispensering som mange studenter vil nyte godt av. Dere kan nå på lik linje med alle andre studenter kunne benytte rommet når det ikke benyttes til studieaktivitet.

Som representant i studentparlamentet og leder for statsvitenskaplig miljøforening er det min oppgave å tenke på flertallet av studentene og hva som er best for dem, og i dette tilfellet mener jeg at det er at rommet i første rekke benyttes som kollokvierom.

Daniel Sørdaahl

Studentparlamentet (ML)



↑ UTROPIAS FORSLAG: Minnesotan rolls - ris, avokado, gulrot, agurk, og lefse i stedet for nori. (foto: Ryan Johnson)

Reelt vegetarisk alternativ i kantina?

Den norske befolkning etter spør stadig mer vegetarisk mat. Veksten kommer som en følge av ny kunnskap om konsekvenser av industrielt dyrehold og et økende fokus på sunnhet. Kantinene til studentsamskipnaden i Tromsø (SiTo) tilbyr ikke sine studenter et reelt vegetarisk alternativ. Dette er vi alene om blant de større studentsamskipnadene i Norge. Jeg synes dette er flaut. Heldigvis er dette lett å gjøre noe med.

Klokka 16 på en hvilken som helst ukedag i kantina i Teorifagbygg 1 vil de som ønsker å spise vegetarisk bli tilbudt tilbehøret fra dagens ene fiskerett og to kjøttretter. Det er relativt billig (40 kr), og personalet fyller tallerkenen gladelig godt opp. Det er heller kombinasjonen av ingredienser som blir litt pussig. Potet med ris, surkål og salat til middag. Jeg blir nogenlunde mett, men gleden over måltidet er liten.

En titt på hjemmesiden til studentsamskipnaden i Oslo viser at deres to største kantiner hver dag tilbyr en vegetarisk middagsrett. De har til og med en egen side med kostholdsråd for vegetarianere. Det er mulig at forekomsten av vegetarianere er større ved Universitet i Oslo enn her i Tromsø, men jeg vet av erfaring at det er flere enn de som av ulike samvittighetsgrunner har lovt seg bort til et vegetarisk kosthold som stiller seg i den grønne køen.

Ifølge statens institutt for forbruksforskning sverger 4% av Norges befolkning til vegetarisk kosthold, mens 20% er skeptiske til enkelte typer av kjøtt. Mange er dessuten opp-tatt av å leve sunt i dag, og vegetar-mat kan også tenkes å appellere til denne kundegruppen. Dette er med andre ord en potensielt stor kundegruppe.

Dersom samskipnaden er redd for at det ikke skal være økonomisk bærekraftig å tilby et daglig vegetaralternativ til middag, så er det så enkelt som å lage et måltid som frister. Dette er dere flinke til med kjøtt og fisk. Jeg er sikker på at dere klarer å konstruere mange fristende retter basert på floraen av vegetabil-ske produkter. Det er bare snakk om å tilegne seg kunnskap. Trenger dere tips er jeg mer enn villig til å guide en vei. Første tips- lag en bønneversjon til tacofesten.

Men hvorfor er dette viktig? Det er tre sterke grunner som taler for å ikke spise industrielt produserte animalske produkter: Klima og lokal forurensing, ressursbruk og fordeling samt av hensyn til dyr.

Globalt industrielt dyrehold forurenser på et nivå som er sammenlignbart med utslippene fra all transport i hele verden. I følge "kjøttfri mandag" vil en kjøttmiddag mindre i uka ha den samme effekten som 360 000 færre biler på de norske veiene. Mat

til husdyrene blir hovedsaklig dyrket på jorder. Disse jordene kunne gitt mat direkte til mennesker, i stedet for indirekte gjennom dyr. For at et dyr skal legge på seg 1 kilo krever det at hun spiser langt mer enn en kilo planteføde. Industrielt dyrehold er sløsing med ressurser i en verden som skriker etter mat.

Mennesker er i mange tilfeller enige om at dyrs liv har verdi for dyret selv. Det er likevel en tendens til at dyrets liv blir ofret for verdien det gir oss mennesker. I vår tid har vi tilgjengelig kunnskap og ressurser til å leve godt med et vegetarisk kosthold her i Norge. Når vi nå har et reelt alternativ til produkter fra dyr er det på sin plass å spørre om det er rett å holde dyr fanget og siden drepe dem? Det synes i hvert fall ikke strengt nødvendig.

Selv om vi kan forsvare drap og utnyttelse av dyr i noen tilfeller, så blir det generelt mer og mer vanskelig i vår moderne tidsalder å forsvare en praksis som har så store konsekvenser som industrielt dyrehold. Det er svært mange gode grunner til å ta denne problemstillingen på alvor. Når i tillegg flere og flere etterspør sunn og økologisk bærekraftig mat er det minste SiTo kan gjøre å tilby et reelt vegetarisk alternativ i kantinene ved universitet i Tromsø.

Simen Mørstad

Likestilling på toppnivå

TARJEI TVEDTEN

Som første universitet i verden vedtar universitetsstyret å knytte seg til nye anbefalinger om likestilling. Anbefalingene kommer fra Europakommisjonens prosjektet genSET, der prorektor Curt Rice har vært med i deres "Science Leaders Panel". Ett av UiTs hovedmålene blir å få 30% kvinner i toppstillinger ved UiT innen utgangen av 2013.

Dårligere forskning

– Uten fokus på kjønnslikhet, blir forskningen dårligere. Det sier prorektor for forskning og utviklingsarbeid, Curt Rice, og trekker frem eksempler som f.eks. medisiner som er testet kun på menn og forskning på bruk av datasystemer som bare har brukt menn som prøvekaniner.

Han har i lengre tid vært opptatt av spørsmålet om likestilling ved UiT, og er glad for at universitetet nå tar tak i den skjevheten som finnes, særlig i toppstillinger.

– Det er ca. 60 % kvinner som tar bachelorgrad og litt mer enn 50 % av stipendiatene er kvinner. I de faste stillingene som professor eller dosent er det imidlertid kun ca. 25 % kvinner. Da må vi spørre hva som har skjedd underveis.

Workshop for å lykkes

For å sette fokus på temaet ble det 9. mars arrangert en workshop om "Hvordan lykkes som ung forsker ved Universitetet i Tromsø" Dette er en del av satsningen på å få flere kvinner i toppstillinger ved UiT. Hovedkreftene bak initiativet er prorektor Curt Rice i samarbeid med Kvinnforsk (Senter for kvinne- og kjønnsforskning).

Professor Simone Buitendijk fra Nederland var invitert som hovedtaler ved arrangementet som tiltrakk 30 håpefulle kvinner, alle sammen Ph.D.-studenter, eller post doc-er.

– It's a maze. In order to get to the top you have to fight your way through a maze, sier Buitendijk om veien mot akademiatoppen.

Hun stiller spørsmålsteget ved hva som er galt siden det i Nederland kun finnes 12-15% kvinner ved faste professor- og toppstillinger ved universitetene. Er det labyrinth og systemet det er noe galt med, eller er det noe galt med kvinnene? Svaret virker ganske opplagt, i hvert fall for de 30 kvinnene i salen.

Lysten synker

En spørreundersøkelse blant Ph.D.-studenter i kjemi viser at ca 70 % av både kvinner og menn i starten av sin Ph.D.-grad forestiller seg en karriere i akademien og høyere utdanning. Spør du samme gruppe ved slutten av utdannelsen, har 68 % av mennene, men bare 35 % av kvinnene, fortsatt lyst på en slik karriere.

– I think men like to fight. Going home after a good day at work, they feel good if there has been some action, kommenterer Simone Buitendijk. Hun tviler ikke på at kvinner også er i stand til å slåss om plassen, men at systemet og veien mot toppen kan være "hard".

– Yes, it can be tough. Women do not always have the best chances to succeed in finding the way to the top. Many just drop out and say no. There are many reasons why.

Må tilrettelegges

Det er et spørsmål hvorfor balansen er like skjev som den er. Mye handler om tilretteleggelse. I planen UiT nå har vedtatt fremgår det at det fortsatt er et lederansvar å legge forholdene til rette for at kvinner skal komme seg inn i toppstillinger ved universitetet.

Det skal legges vekt på å utforme betenkninger og kunngjøringstekster slik at ledige stillinger fremstår som attraktive for begge kjønn. Før utlysning av faste, vitenskapelige stillinger skal det opprettes en letekomité for å finne frem til kvinner egnet for stillingene, og skal oppfordre dem til å søke.

Dette er ikke alene nok for å nå målet om 30 % kvinner i faste toppstillinger. Derfor blir det i tillegg etablert et eget opprykksprosjekt for å øke kvinnelig kompetanse på universitetet og opp til professor- og dosentstillinger.

Forbilder

Buitendijk forteller videre om viktigheten av å ha kvinnelige forbilder innen forskning og akademien. Hvis jenter i skolen og senere på bachelornivå oppfatter forskning som en aktivitet for menn, får de et skjevt bilde av virkeligheten.

Grunnen til at man ser opptil 90 % menn på toppen i visse deler av akademien, er at folk har en tendens til å velge tradisjonelt. Når nye professorer skal ansettes,

« I think men like to fight. Going home after a good day at work, they feel good if there has been some action.

– Simone Buitendijk



↑ HOVEDTALER: Simone Buitendijk vil ha flere kvinner i professorstillinger.

ender man opp med å velge hvite menn, på tross av intensjonen om mer variasjon. Det er derfor viktig at fokus rettes på temaet og at det blir gjort en aktiv innsats for å snu mønsteret så også kvinner begynner å velge andre kvinner.

– I think we have to educate them, sier Buitendijk om mennene på toppen.

Bedre trivsel og lederskap

Undersøkelser viser, ifølge Buitendijk, at både kvinner og menn trives bedre i grupper hvor begge kjønn er jevnt representert. Når strømninger i tiden forandrer seg, og lederskap blir sett på med nye øyne, må systemet følge etter.

Forskning på lederskap har vist at team-

work, kreativitet og gruppearbeid er det som fungerer best.

– Are women better than men in leading teamwork and group processes, spør Buitendijk retorisk. Mange av kvinnene i salen smiler lurt.

Dårlige erfaringer

Flere av kvinnene på workshop'en snakket selv om opplevelser de har hatt i akademien. Flere nevnte mangel på kvinnelige kollegaer og overordnede ved de forskjellige enhetene ved UiT.

– Først nå, etter 14 år, har vi fått en kvinnelig professor i fast stilling, sier en av deltakerne.

– Ja, men hun ble overført som følge av en sammenslåing av to fakulteter, blir det tilføyd av noen andre, som for å understreke den tydelige mangelen på kvinner i faste stiller på toppnivå.

« Manglende fokus på likestilling gir dårligere forskning.

– Curt Rice, prorektor for forskning og utviklingsarbeid



Kjønnsteoriens kanon

Da Harald Eia slo inn dørene til landets kjønnsforskingsmiljø, blåste det opp til storm. Eia hadde skapt full furore rundt et område som hadde ligget skjult lenge for lenge. Debattene haglet i takt med episodene som ble sendt hver uke. Men hvilket grunnlag var det hele basert på? I kjølvannet av programmet kom boken, *Født sånn, eller blitt sånn*, signert Eia selv og hans sidekick, Ole-Martin Ihle. Er dette boken som skal revolusjonere kjønnsforskningens teorigrunnlag? Lite tyder på det. Vi spurte et knippe kjønnsforskere om hvilke verk og tekster de selv mener bør stå i bokhyllen.



Siri Gerrard

Professor og faglig koordinator ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning (KVINNFORSK)

Forskningsinteresser: Kjønnsperspektiver på kyst- og fiskerikultur, globaliserings- og mobilitetsmekanismer samt transformasjonsprosesser som illustrerer makt og avmakt på ulike nivåer i samfunnet. Eller for å si det på en annen måte så er jeg opptatt av analyser som får frem betydningen av samspillet mellom sosiale, kulturelle og materielle forhold, hvordan kvinner og menn forholder seg til dette og hvordan vi som forskere kan analysere slike forhold, gjerne i et komparativt perspektiv.

Anbefaler:

1) *Women, culture and society* (Michelle Zimbalist Rosaldo and Louise Lamphere (eds), 1974)

Dette var en av de første bøkene jeg leste som student der kvinner og kjønn ble tatt på alvor og der kvinner og relasjoner mellom kvinner og menn ble teoretisert på grunnlag av studier i ulike kulturer. Boka fikk en stor betydning i Forskningsrådets (NAVFs) utredning: *Forskning om kvinner* som la grunnlaget for Rådets satsning på dette område.

det, men også for at kvinner i det tidlige samfunnsvitenskapelige Tromsø miljøet fokuserte på kjønn og kjønnsrelasjoner.

2) *Patriarchy in a Welfare society* (Harriet Holter (red), 1984)

Denne boka er interessant fordi den presenterer noen av de mest sentrale bidragene og oppsummerer viktige trekk ved tidligere norske kvinneforskninga. Den er et resultat av Harriet Holters omfattende faglige arbeid der hun også samlet mange norske kvinneforskingsmiljøer, noe som også resulterte i flere bøker som danner utgangspunkt for den engelskspråklige boka. Med denne boka brakte hun også den norske forskninga ut i verden.

3) *Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective* (Donna Haraway, 1991)

Dette var en av de mer vitenskapsteoretiske tekster i kjønnsforskningen som fremhevet betydningen av en kontekstuell forståelse slik vi hadde lært i antropologien, men som la vekt på en kunnskapsteoretisk og feministisk begrunnelse. Det er også gjennom lesing av hennes tekster at jeg ble klar over at det er flere måter å bringe inn de materielle aspektene i samfunnsvitenskapene på.



Haldis Valestrand

Professor ved Institutt for sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging (UiT)

Forskningsinteresser: Kjønn i restrukturingsprosesser, stedskonstruksjoner, kjønn og grunnlagsproblematikk.

Anbefaler:

1) *Modest Witness@Second Millennium. FemaleMan Meets Oncomouse: Feminism and Technoscience* (Donna Haraway, 1997)

2) *Is Science Multicultural? Postcolonialisms, feminisms, and Epistemologies* (Sandra Harding, 1998)

3) *På jakt etter kjønnede betydninger* (Hanne Haavind, 2000)



Frithjof Eide Fjeldstad

Student ved Årsstudium i kjønnsstudier (UiT)

Forskningsinteresser: Forholdet mellom språk, makt og kjønn. Studerer også hvordan stereotyper vekselvis er med på å opprettholde fordommer mellom og innad i kjønnkategorier.

Anbefaler:

1) *The Subjection of Women* (John Stuart Mill, 1869)

2) *A Vindication For The Rights Of Women* (Mary Wollstonecraft, 1792)

3) *Gender Trouble* (Judith Butler, 1990)



Agnes Bolsø

1.amanuensis ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier (NTNU)

Forskningsinteresser: Seksualitet, Kjønn, Feministisk teori, Queer teori, samspillet mellom kjønn, seksualitet og ledelse.

Anbefaler:

1) *A Restricted Country* (Joan Nestle, 1987)

2) *Seksualitetens historie* (Michel Foucault, 1976)

3) *Bodies That Matter* (Judith Butler, 1993)

Likestilling – eit anna perspektiv

Eg sit i D-fløyen til HSL-fak. på kontor nr. 1030. Det har vore 8. mars, og eg vil snakke om likestilling. Fram til dette hadde eg det klart føre meg kva likestilling gjekk ut på; så møtte eg Anne Britt Flemmen, leiar ved Institutt for sosiologi, statsvitskap og samfunnsplanlegging (ISS). Ho har med seg førsteamanuensis Britt Kramvig, som ho har forska saman med.

portrett

RUNA NOTØY
nyhetsjournalist

I bøkene Likestilte norskheter; Om kjønn og etnisitet og Verdier har dei skrive mykje om ei side av likestilling ein ikkje alltid tenkjer over, nemleg det varierende aspektet ved likestilling av kjønn versus etnisitet.

– Vi starta å samarbeide om dette prosjektet i 2006, eit prosjekt som heiter Mangfoldig likestilling i familiesfæren, der Ann Therese Lotherington frå Norut (Northern Research Institute, red. anm.) var prosjektleiar. Dette var ei oppfølging av eit prosjekt Ann Therese og eg hadde hatt ilag som tok føre seg russiske kvinner som kom til Nord-Noreg. Vi utvida dette i det nye prosjektet som Britt kom inn i, til å også gjelde samisk-norske ektepar. Vi ville sjå korleis dei tenkte likestilling i dei ulike familiane, seier Anne Britt.

– Vi var interesserte i korleis omgrep som likestilling, likskap og respekt virka i ekteskap der ein skulle ta mange omsyn i forhold til ulike kunnskapstradisjonar.

For mange minoritetar, og særleg for eit urfolk, får

folk ofte personleg ansvar for å vedlikehalde nokre av desse kunnskapstradisjonane.

Og korleis gjer ein det samtidig som ein skal sikre og ivareta ektefellen som også skal

ha ein sånn plass, med sin eigen kultur? Ekteskap er ein haug

med forhandlingar, og det blir kan hende enda fleire område som ein må ivareta og ta stilling til i desse situasjonane, skyt Britt inn.

– Noko vi skal gjere eksplisitt, er at vi var opptekne av korleis folk forholdt seg til dette i kvardagslivet, mens desse orda

finnast også på eit politisk nivå. Mangfoldspolitikken er jo eigentleg ein politikk som regjeringa skal føre overfor urfolk, nasjonale minoritetar og innvandrarak. Ein skal få vere norsk på mange måtar.

Vi har ein likestillingspolitikk

som seier noko om forhold mellom kjønn. Vi var då opptekne av korleis desse passa saman; er det lov til å vere likestilt på fleire måtar? Vi ville få tak i folk som definererte seg som etnisk

norske, samiske, russiske, og gift i forskjellige konstellasjonar, for å finne ut korleis dei oversette dette i kvardagslivet, fortsetter Anne Britt medan Britt påpeikar at dei ville synleggjere dette mangfoldet, med omgrepa og praksisane som høyrer med, på eit meir politisk nivå.

– Då vi kom til Finnmark for å gjere feltarbeid, fann vi ut at likestilling meinte forskjellige ting i forskjellige samanhengar. Nokre tenkte kjønnslikestilling, og andre tenkte umiddelbart etnisk likestilling. Det er nok ikkje slik mange andre stader i Noreg. Dei fleste tenkjer kjønnslikestilling.

Utgangspunktet for prosjektet

– Då vi forska på minoriteten var vi også interesserte i majoriteten. Dette var ikkje for å lage ei god skildring av minoriteten, men heller for å finne ut korleis både minoritet og majoritet konstituerast, seier Anne Britt.

– Ein kan ikkje sjå den eine uavhengig av den andre, påpeiker Britt. Det blir litt påfallande at vi i Noreg snakkar om oss sjølve om så likestilte, medan problemet

vert for eksempel muslimar. Parti som ikkje har vore opptekne av likestilling, vert plutselig veldig opptekne av det når det gjeld innvandrarak.

Dette er interessante problemstillingar for oss; å sjå på kven

som går inn og ut av minoritet

og majoritet, kven som blir inkludert i det

store "vi"-et. Eg trur at litt av poenget vårt er at dei

som inngår i majoriteten er

skiftande. Samar kan inngå i majorite-

ten, når ein snakkar om innvandrarak, medan det i andre samanhengar kan vere annleis.

– Britt Kramvig

« Likestilling meinte forskjellige ting i forskjellige samanhengar. Nokre tenkte kjønnslikestilling, og andre tenkte umiddelbart etnisk likestilling.

Korleis møttest de, og korleis fungerte samarbeidet?

– Vi har visst om kvarandre lenge, men har ikkje samarbeida før dette prosjektet. Vi har ulike fagbakgrunnar. Dette prosjektet gav oss anledninga, og Ann Therese var nok møtepunktet, seier Anne Britt. – Forskarane treng pengar, kjem det frå ei glisande Britt på godt nordnorsk.

– Vi fann ut at det blei interessant med koplinga mellom det samiske og det russisk-norske, som eg hadde kjennskap til. Vi kunne sjå på ulike dimensjonar.

Det er utruleg fruktbart å få til slike samarbeidsforhold der ein kjem frå forskjellige fag. Ann Therese kjem frå statsvitenskap, Natalia er filosof. Å kome frå fire forskjellige fagbakgrunnar gir ein spesiell styrke når det fungerer. Vi lærer av kvarandre, seier Britt.

– Å utnytte sine eigne styrkar eller svakheiter er nok trikset. Det at Britt er meir sosial enn meg, og eg er ganske sjenert,

« Å ha ein jobb der det ikkje er grenser for kva utfordringar du kan få viss du vil ha dei, der inngenting stoppar deg, der kvart einaste halvår kan vere forskjellig frå det andre, er noko heilt spesielt.

– Anne Britt Flemmen



↑ **FORSKER SAMAN:** Anne Britt Flemmen og Britt Kramvig har forska på mangfoldig likestilling i familiesfæren.

har vist seg å vere svært nyttig, ler Anne Britt.

Korleis er det å vere kvinneleg akademikarar?

– Vi har jo ikkje prøvd noko anna, vil, flirar Anne Britt før ho tek på seg ei strammare maske. – Sjølv sagt er der utfordringar, men sånn er det for alle akademikarar. Ein kan oppleve å ikkje alltid bli teken like alvorleg, og lure på om dette handlar om kjønn. Eg har ikkje vore utsett for graverande situasjonar fordi eg var kvinne. Ein ting eg synast er godt i Tromsø er at eg har fått enormt mange utfordringar og muligheiter til å prøve ut nye ting.

☞ **Eg tenkjer på meg sjølv som ei som lærte å ta på seg bart.**

– Britt Kramvig

Før vi fekk den siste omorganiseringa gjekk det for eksempel på rundgong å vere instituttleiar, fordi ingen hadde særskild lyst til dette, seier ho lattermildt. – Då eg første gong blei leiar var det berre fordi det var min tur, og eg trudde det kom til å bli frykteleg. Dette viste seg å vere feil, og eg såg at eg kanskje kunne noko eg ikkje trudde eg kunne. Eg oppdaga meir om meg sjølv.

– Kvinna har vel ein tendens til å tru at ho ikkje får til ting, og treng kanskje situasjonar som gjer at ho kan få prøvd ting ho elles kanskje ikkje hadde drista seg ut på. No er det heldigvis sånn at ein enno har muligheit til å bli valt inn i forskjellige utval der ein må trø til, der ein blir synlegare. Eg trur dette gjer at kvinna

får nokre oppgåver som ho kanskje ikkje får i dei større miljøa, seier Anne Britt.

– Frå eg var student var eg aktiv studentpolitisk, og tok gjerne på meg verv og oppgåver. Eg har eigentleg aldri "beskjemma meg" i sånne typar samanhengar, seier Britt og ler. Eg brukar å seie til nokre av mine kvinnelege studentar at dei må ta på seg bart når dei skriv seg inn i masterprosjekt, fordi eg ser at der er ein tendens til å vere meir tilbakehalden og forsiktig blant jentene. Eg tenkjer på meg sjølv som ei som lærte å ta på seg bart, å ta på seg ei slik autorativ stemme i eit akademisk rom.

– Vi har enno litt å gå på der, meiner eg. Ein skal ikkje vere for skråsikker, men finne ein balansegang. Det trur eg akademia først og fremst handlar om, det å heile tida ta på seg oppgåver ein ikkje kan, å ta på seg sko ein ikkje heilt veit om ein fyller. For ein takknemleg jobb, å få lov til å ha noko som er så grunnleggande i sitt eige liv, dette med å kunne strekke seg. Dette vil eg anbefale, avsluttar ho.

– Å ha ein jobb der det ikkje finnast grenser for kva utfordringar du kan få viss du vil ha dei, der ingenting stoppar deg, der kvart einaste halvår kan vere forskjellig frå det andre, er noko heilt spesielt, seier Anne Britt. Dei understrekar at dette likevel inneberer mykje ansvar.

– Ein kan potensielt lett gå på trynet, fordi ein skal vere god på frykteleg mange ting, seier dei og ler.



↑ BRA TILBUD: Psykolog Bjørgen Sundby synes Studentrådgivinga er et bra tilbud til studenter som sliter med psykiske plager.

Fakta

Hver 10. Student har mye eksamensangst.

15% av studentene kjenner mye redsel for muntlig framlegg.

Hver 20. Student rapporterer om sosial ensom, mens 12% er emosjonelt ensomme.

22% av studentene er misfornøyd med utseende/kropp

14% av studentene rapporterer om alvorlige psykiske symptomer.

Det er bare om lag 1/3 av studenter med alvorlige psykiske plager som har søkt hjelp det siste året.

Kvinner sliter mest

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2010 viser at de fleste studentene trives og opplever studenttilværelsen som god. Likevel er det om lag 10-15% som sliter på ulike områder.

KRISTINE THORSTENSEN

De vanligste plagene blant studenter er angst, redsel for muntlig framlegg, ensomhet og depresjon. I følge undersøkelsen føler kvinnelige studenter seg mindre kompetente og mestrende på studiet enn menn. Derimot viser det seg at de har like stor gjennomføringsevne på studiet som menn.

Store kjønnsforskjeller

Kvinnelige studenter føler seg mindre kompetente og mestrende på studiet enn menn. De har oftere problemer med muntlige framlegg og de er i større grad enn menn misfornøyd med kropp og utseende. I følge psykologispesialist Jørgen Sundby samsvarer dette helt med den øvrige befolkning.

– Det er en generell kjønnsforskjell med hvordan man tilegner kunnskap og suksess versus fiasko. Menn har en tendens

til å tilegne suksess til seg selv og fiasko til andre, mens kvinner har igjen en tendens til å tilegne suksess til andre faktorer og fiasko til seg selv. Dermed blir det flere kvinner som føler seg mislykket og som dermed er mer utsatt for å få psykiske plager som er knyttet til selvbilde og prestering.

Det viser seg derimot at menn er de som sliter mest sosialt, og det er emosjonell ensomhet de er mest sårbar overfor. Dette innebærer at de kan ha et større sosialt nettverk, men likevel være ensomme fordi de ikke har noen å være fortrolige med.

– Menn har en tendens til å løse sosiale og emosjonelle vanskeligheter ved å trekke seg vekk, og tyr i mindre grad enn kvinner til hjelp som involverer prat eller samtaler av ulike slag. De søker heller hjelp på andre måter, f.eks. ved å trene, sier Sundby.

Tabu

I undersøkelsen kommer det frem at det bare var om lag 1/3 av studenter med alvorlige psykiske plager som søkte hjelp det siste året.

– Psykiske plager belastninger medfører ofte mye skam og tabu. Som student skal man prestere bra på eksamen samtidig som man skal være vellykket sosialt. Deretter skal man omsider bli til noe stort, og blir det ikke slik man hadde håpet kan man lett føle seg mislykket. Forventingene til dagens studenter er høye, og ikke alle takler et slikt press.

Sundby trekker fram Studentrådgivinga som et bra tilbud til studenter i Tromsø.

– Dit kan man komme uten henvisning fra fastlege, det er gratis og det går fort å få time. Ingen burde gå og lide på egenhånd, når det er hjelp å få, avslutter Sundby.

Of rankings, Oscars and female filmmakers

BARBARA LESZ

Entertainment Weekly has published a list of the 25 best directors living today. It does not provide us with any of the criteria behind this list, though, and the stress was apparently put on providing nice pictures of the directors. I won't fight with windmills here, stating that the choice could have been more international. There are only six directors not associated with Hollywood, only two of whom are from non-English-speaking countries (Del Toro and Almodovar).

A random choice?

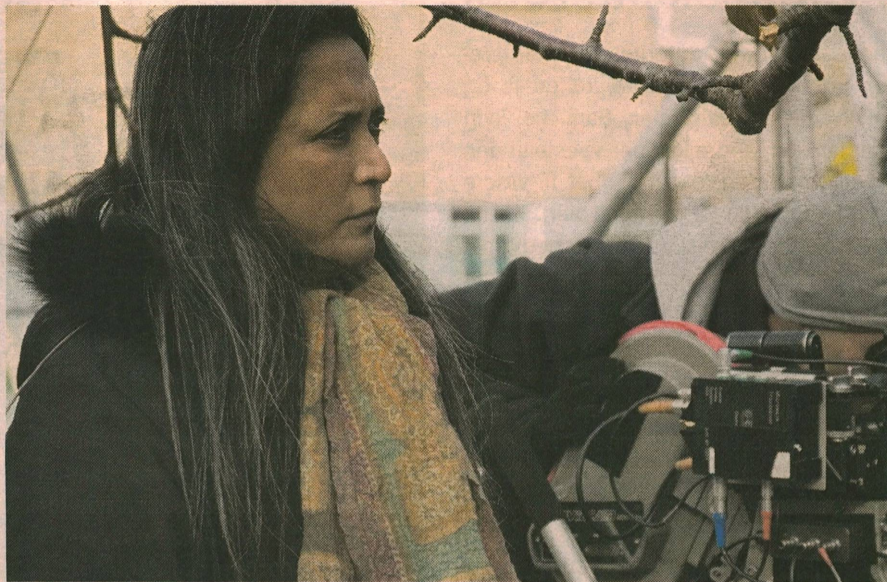
The ranking isn't bad – it's usual that you agree with some of the choices. What I don't like about it, however, is the fact that the list includes Kathryn Bigelow (*Hurt Locker* (2008), *K-11: the Widow*

If you decide to include a woman in a ranking like that, why choose a random one? The result – an opinion that she is on the list only because of her gender.

maker (2002), *Point Break* (1991). OK, it's become politically correct and fashionable not to leave out "the underprivileged" (read: women, gays and lesbians, people of ethnicity different than Caucasian). But what the heck, if you decide to include a woman in a ranking like that, why choose a random one? The result – an opinion that she is on the list only because of her gender, something which has already appeared on various film forums. So instead of promoting female directors, Entertainment Weekly could've lead some people to believe that the best of women filmmakers is the mediocre Bigelow.

Female directors

There are many female directors that deserve Bigelow's place in the ranking more than she does. Before you start wondering who the heck these female directors even are, I'll treat you to a (very shortened) list. First of all, Debra Granik and *Winter's Bone* (2010). Next, Julie Taymor with visually stunning movies as *Titus* (1999), *Frida* (2002) and *Across the Universe* (2007). Marry Haron with her blood-thirsty, sarcastic and ravingly mad main character from *American Psycho* (2000) and Andrea Arnold with *Fish Tank* (2009). Even in the country, where women do not enjoy a great degree of



↑ ON LOCATION: Deepa Mehta. (Photo: press)

freedom – Iran – you can find outstanding ladies behind the cameras: Samira, Hana and Marzieh Makhmalbaf. The three are

responsible for *Blackboards* (2000), *At Five in the Afternoon* (2003), and *Stray Dogs* (2004).

Five names that changed or will shape the history of cinema

Sofia Coppola. Even though I'm not a fan of hers, I have to admit that Coppola has her own style. Her movies are dreamy, highly stylized and carefully thought out. She was rewarded with a Golden Lion at Venice Film Festival for her newest movie, *Somewhere* (2010) nominated for an Oscar for *Lost in Translation* (2003).

Jane Campion is known for her historical romances *Bright Star* (2009), *Holy Smoke* (1999), *The Portrait of a Lady* (1996), *The Piano* (1993) and *An Angel at my Table* (1990). Campion's strong point is that even though she makes movies about love, she steers clear of sentimentalism. She is also very truthful and methodical in portraying the historical periods in which her movies take place.

Deepa Mehta, is a native of India, but works and lives in Canada. She may be known for her 'element trilogy' *Fire* (1996), *Earth* (1998) and *Water* (2005) or *Bollywood/Hollywood* (2002). She has shown the world that Indian cinema doesn't

have to be associated with overdrawn characters that sing and dance every five minutes in unbearably long movies. The director succeeds in combining beauty and symbolism with the brutality of the everyday life of poor Indian households.

Susanne Bier has an impressive portfolio of acclaimed movies: *Things We Lost in the Fire* (2007), *After the Wedding* (2006), *Brothers* (2004), or *Open Hearts* (2002). Her first movie – *Open Hearts* was shot in compliance with the Dogme 95 manifesto, which could lead you to expect a boring, documentary-like movie with bad sound and picture. What Bier was capable of achieving with the rules, however, was a heart-wrenching story, deep and believable characters and amazingly natural acting. Even though she decided not to follow Dogme 95 in her following movies, the qualities that I've just named are still true for her other works.

Claire Denis is an author of *Chocolate* (1988), *Nenette and Boni* (1996), *Good Work* (1999), *Trouble Every Day* (2001), *35 Shots of Rum* (2008) and *White Material* (2009). The director was raised in the colonial Africa, which has turned out to have essential influence on her later works. Her movies make strong statements on European colonization. Denis' most recent movie – *White Material* – is a very strong and emotional portrayal of the fall of European colonialism in Africa. If you think that you were shaken by such movies as *Hotel Rwanda*, or *Shooting Dogs*, you should try watching this one.

Finishing touches

If there was something that I was trying to avoid is to claim that there are no

Entertainment Weekly 25 best directors living today

25. Wes Anderson
24. Mike Leigh Brit
23. Brad Bird
22. J.J. Abrams
21. Spike Lee
20. Edgar Wright Brit
19. Peter Jackson
18. James Cameron
17. David Lynch
16. David O. Russell
15. Kathryn Bigelow
14. Danny Boyle Brit
13. Roman Polanski
12. Guillermo Del Toro
11. Paul Thomas Anderson
10. Pedro Almodovar
9. Clint Eastwood
8. Terrence Malick
7. Quentin Tarantino
6. Coen Brothers
5. Darren Aronofsky
4. Martin Scorsese
3. Steven Spielberg
2. Christopher Nolan
1. David Fincher

outstanding male directors. There are tons of them. In fact, most of my favorite directors are males. It probably follows from the fact that in this profession, men still outnumber women. When I sit down and start watching a movie, the last thing that comes to my mind is the gender of the director. It's just that I don't like such harmful opinions, like the one that if any woman gets a prize, it's just because of her sex. Women don't need pity or special treatment.

Litteraturens kvinnerøst

Kvinner i samisk litteratur

essay

LILL TOVE FREDRIKSEN

lill.tove.fredriksen@uit.no



Litteratur skrevet på samisk oppsto først i de sørsamiske områdene i Sverige. Fra 1600-tallet var det prester og misjonærer som skrev om samer. I 1619 ble de første to bøkene på samisk utgitt: *ABC-Book på Lappska Tungomål* og *En liten songbook*. I 1673 kom boken *Laponia*, redigert av den tyske intellektuelle Johannes Schefferus. Boken inneholdt materiale innsamlet av prester og deres medhjelpere rundt omkring i Sápmi. Blant bidragene var to kjærlighetsdikt innsendt av den samiske prestestudenten Olaus Sirma. Disse diktene er de første skjønnlitterære tekstene utgitt på samisk. Boka ble oversatt til både tysk, engelsk, fransk og nederlandsk og nådde ut til et stort europeisk publikum.

Fra midten av 1700-tallet begynte språkforskere å skrive tekster på samisk. 1910 var året da den første boka skrevet på samisk, av en same ble utgitt: *Muitalus sámiiid birra*, av Johan Turi. Før denne utgivelsen hadde bare en samisk kvinne fra svensk side, Elsa Laula (1877-1931), skrevet en liten pamflett: *Inför Lif eller Död? Sanningsord i de Lappska föprhollandena*. Den ble utgitt i 1904 og var skrevet på svensk. Elsa Laula ville gjøre svenske myndigheter oppmerksom på den vanskelige situasjonen det samiske folket levde under, med fokus på sosiale problemer og hvorfor samiske barn i Sverige ikke fikk like lang skolegang som de svenske barna. Elsa Laula var sentral innenfor den etnopolitiske samebevegelsen på begynnelsen av 1900-tallet. Hun var også en av organisatorene bak det første samiske landsmøtet som gikk av stabelen i Trondhjem den 6. februar 1917 (jmf. samenes nasjonaldag, [journ.anm.](#)).

Karin Stenberg (1884-1969), en annen kvinne fra det sørsamiske området, ga også ut en liten bok med et samfunnspolitisk innhold i 1920: *Dat läh mijen situd!* *Det är vår vilja!*

1970-tallet: ny politisk og kunstnerisk oppvåkning

Etter disse to utgivelsene må vi helt fram til 1970-tallet før det kommer nye utgivelser skrevet av samiske kvinner. Da oppstår en ny samebevegelse med utspring fra den verdensomspennende protest-

bevegelsen mot autoriteter. Minoriteter og urfolk krever politiske, kulturelle og økonomiske rettigheter. Samiske kvinner får, som andre kvinner spesielt i den vestlige verden, økt mulighet til videre skolegang utover grunnskolen. Dette gjør at flere samiske kvinner begynner å skrive skjønnlitteratur og erindringslitteratur, både på samisk og på skandinaviske språk.

Det interessante som skjedde på 1970-tallet var at samiske kvinner i ulike generasjoner begynte å skrive og gi ut litteratur. En av disse kvinnene er Sara Ranta-Rönnlund (1903-1979), som var i 70-årene da hun på tampen av sitt liv ga ut fire erindringsbøker, skrevet på svensk. Særlig kritiserer hun maktmisbruk og dobbeltmoral som enkelte læstadianske predikanter representerte. De biografiske erindringsverkens funksjon var å fungere som et motsvar til forestillinger og litteratur skrevet om samer av utenforstående. De var også ment å tjene som litterære kulturbærere.

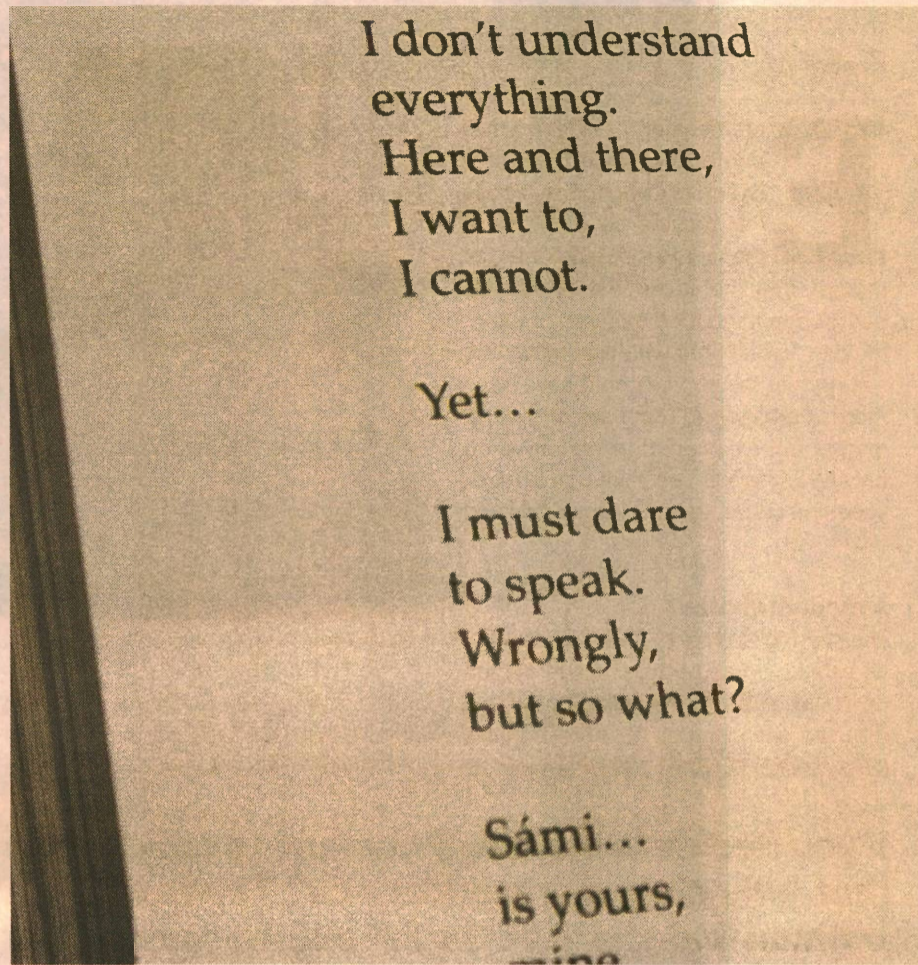
Forfatterne innenfor den generasjonen som særlig skrev erindringslitteratur skrev også dikt og barnebøker. Kvinnelige samiske forfattere av etterkrigs-generasjonen har i større grad skrevet fiksjonslitteratur, lyrikk og barnebøker, og mange av disse forfatterne skriver på samisk. Økt bevissthet om det samiske, muligheter til å lære å skrive samisk og ikke minst samiske bokforlag gjorde dette mulig.

Mange av disse kvinnene måtte bo på internat i skoletiden. De fikk ikke undervisning i eller på samisk og det var mange plasser heller ikke lov eller vel ansett å snakke sitt morsmål. I Norge var det til og

To tredjedeler av dagens samiske kvinnelige forfattere, skriver lyrikk.

med en egen lov fra slutten av 1800-tallet som forbød bruk av samisk som undervisningsspråk i skolen. Internattiden har særlig preget kvinnelige forfattere fra finsk og norsk side. De forfatterne av denne generasjonen som skriver på samisk har lært å skrive sitt morsmål i voksen alder.

Den første boka utgitt på samisk, skrevet av en samisk kvinne er *Soagju* (Frierferd). Det er en novellesamling utgitt i 1971 og skrevet av Kirstti Palto (f. 1947)



fra Utsjok, på finsk side av Tanadalen. Boka er inspirert samiske muntlige tradisjonen. Samme år ga Kirsti Palto ut den første diktsamlingen av en samisk kvinne, skrevet på samisk: *Riddunjárga*. Den første samiske barneboka er skrevet av Marry A. Somby (f. 1953) fra Sirbma i Tana kommune og kom ut i 1976 med tittelen *Ámmul ja alit oarbmælle / Ammul og den blå kusinen*. Grunnen til at hun skrev boka, var at hun som småbarnsmor ikke kunne finne bøker til barna på deres eget morsmål fordi det da ikke fantes barnebøker på samisk.

Ellen Marie Vars fra Láhpoluobbal i Kautokeino kommune ga i 1986 ut boka *Kátjá*, den første romanen på samisk skrevet av en kvinne. *Kátjá* er en ungdomsroman som handler om livet til jenta Kátjá, et liv som blir svært preget av de negative opplevelsene hun får på skoleinternatet. Boka kan også ses på som en kritikk av hierarkiske forhold innad i det samiske samfunnet.

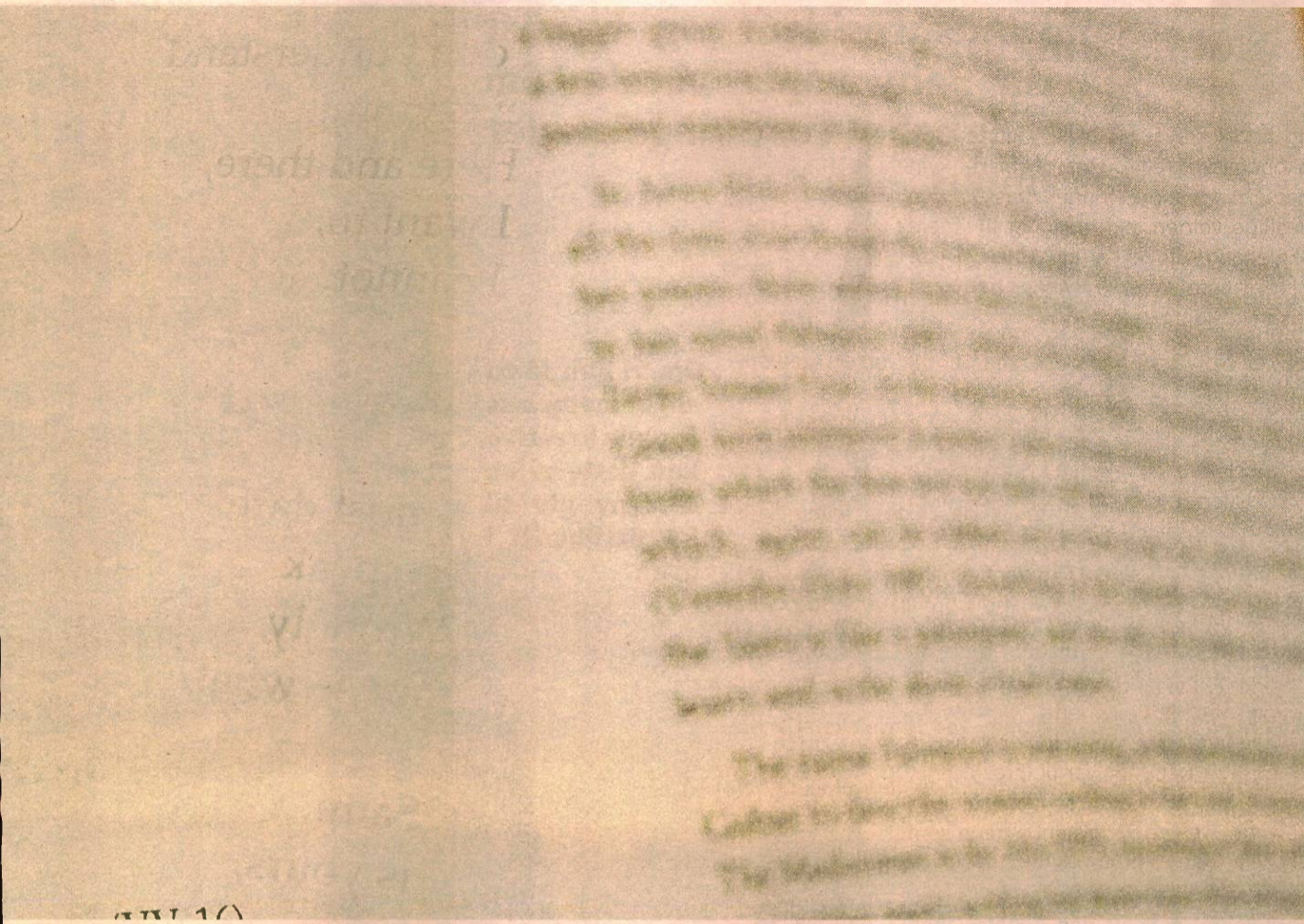
Lyrikk er den sjangeren som de fleste samiske forfatterne skriver innenfor: Ca. to

tredjedeler av dagens samiske kvinnelige forfattere, skriver lyrikk. Rauni Magga Lukkari (f. 1943) er i dag den fremste samiske kvinnelige forfatteren. Hun har en stor litterær produksjon bak seg. Hun er først og fremst lyriker og ga ut sin første diktsamling i 1980, med tittelen *Jierjat vulget* (Isgang). Diktsamlingen *Losses beavegirji/Mørk dagbok* ble nominert til Nordisk Råds litteraturpris i 1987.

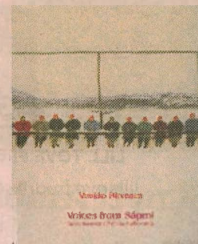
Lukkari er en forfatter som problematiserer kvinnens stilling i det samiske samfunnet og hun tør ta opp tabuemaer. Det gjør hun bl.a. i teatermonologen *En lykkens mann -Lihkkošalmmái* som ble utgitt i 2007, der handlingen setter søkelys på hvor galt det kan gå dersom en mor misbruker makta hun har overfor sitt barn. Dette er det første dramatiske stykket skrevet av en samisk forfatter som er blitt vist både på Nationaltheatret og Det norske teatret, det også i 2007.

Fra sosialpolitisk engasjement til kvinnelig identitetssøken

De første to kvinnelige samiske forfatterne var opptatt av å bedre de sosiale og samfunnsmessige forholdene i det samiske samfunnet. De krevde rettigheter til land, næringer og skolegang. De ønsket samiskhet som et felles anliggende. Flere av de samiske kvinnene født i første halvdel av 1900-tallet, som begynte



Vuokko Hirvonen
Sámeeatnama jjenat. Sápmelaš nissona bálggis gierječállin (1999) / *Voices From Sápmi. Sámi Women's Path to Authorship* (2008).



å skrive erindringslitteratur, beskriver utfordringer i forhold til den samiske identiteten og de fleste gir et positivt bilde av en kollektiv, samisk identitet.

De som er født i tida like etter 2. Verdenskrig har et større fokus på tap av samisk identitet, problemer mellom kulturer, fortellere og kvinnens posisjon i det samiske samfunnet. Myten om den sterke samiske kvinnen og forestillingen om komplementære kjønnsroller i det samiske samfunnet, blir utfordret av flere forfattere.

Samiske kvinnelige forfattere født fra 1960-tallet og senere viser en annen form for kvinnelig identitetssøken i sine verk, en søken som går ut på å ta egne valg. De vil finne sin egen måte å vise sin samiske identitet og kulturarv. De tilhører en generasjon som ikke bærer de samme bærene som tidligere generasjoner, da de har fått nytte godt av det samfunnspolitiske engasjementet som startet i på begynnelsen av 1900-tallet med Elsa Laula og Karin Stenberg.

De yngre generasjoner av samiske kvinnelige forfattere har også fått muligheten til å lære å lese og skrive samisk i ung alder. Blant de i denne generasjonen som ikke har lært sitt morsmål, er det mange som har et ønske om å lære språket. Nye skolelover, samiskundervisning i skolen,

en verdensomspennende bevissthet blant urfolk og den samepolitiske bevegelsen har mye av æren for dette.

Kulturell bevæpning

Det samiske språket er svært sentralt innenfor samisk litteratur. Ennå skriver de fleste samiske forfattere, i likhet med grønlandske forfattere, på morsmålet, i motsetning til mange andre urfolk rundt om i verden. Det å kunne skrive på morsmålet gir forfatterne en mulighet til å uttrykke sine dypeste følelser. Språket er på mange måter et spørsmål om makt og identitet. Språket kan ifølge lyrikeren Synnøve Persen, fungere som et makt-

Tekstene illustrerer kvinners liv, deres eget syn på samfunnet, sosiale prosesser og forholdet mellom kjønnene.

middel ved at du som forfatter når inn til det innerste i leseren. Det gir en følelse av samiskhet og en kollektiv følelse av tilhørighet.

Det er også samiske kvinnelige forfattere som skriver på norsk, svensk, finsk og russisk. Samiske kvinners tekster fungerer i følge professor Vuokko Hirvonen som en kulturell bevæpning som gir kvinnene en hørbar stemme som er ulik

menneskes mainstream-stemme. Tekstene illustrerer kvinners liv, deres eget syn på samfunnet, sosiale prosesser og forholdet mellom kjønnene. Studiet av kvinners litterære verk er også viktig for å forstå ulike faser i samebevegelsen da litteratur krystalliserer verdier, normer og anskuelser.

Avslutningsvis vil jeg opplyse om at det er en kvinne som er nominert til Nordisk Råds litteraturpris 2011 for det samiske språkområdet: Kerttu Vuolab fra Utsjok i Finland med romanen *Bárbmoáirras/Paradiset stjærna*. Boka er nyskapende i sin form. Handlingen foregår på tre plan

der samisk mytologi, fiksjon og biografiske deler fra forfatterens eget liv veves sammen. Samisk fortellertradisjon er et sentralt virkemiddel som er med på å binde delene sammen.

Lill Tove Fredriksen er universitetslektor i samisk litteratur ved Universitetet i Tromsø.

FAKTA

Denne teksten er basert på en forelesning, og tar for seg samisk litteraturhistorie generelt og kvinner i samisk litteratur og samfunn spesielt. Dette er en tematikk som i liten grad er behandlet innen både den allmenne litteraturvitenskapen og kjønnsforskningen.



Lite spillerom fo

Samfunns-president og bassist Martin Sjøby roper varsku om stigende behov for øvingslokaler på campus.

STEWART HÅSETH
VEGAR HERSTRØM (FOTO)

I dag finnes det ett øvingslokale for studentband på universitetsområdet i Breivika. Dette disponeres av Studentsamfunnet. Kapasiteten er forlenget sprenget, noe som medfører at nyetablerte studentband sliter med å finne et sted å øve. Dette er lettere sagt enn gjort, skal man tro Martin Sjøby, president i Studentsamfunnet. Som bassist i gruppa Two-Timing Willy øver Sjøby selv på campus to ganger i uka, og kjenner problemstillingen godt.

– Samfunnet har vært i kontakt med driftsavdelingen ved Universitetet, men der har vi fått beskjed om at det ikke finnes et eneste ledig rom ved campus som kan brukes som øvingslokale, forteller han.

Studentsamfunnet disponerer imidlertid flere rom i kjelleren ved administrasjonsbygget, men disse rommene er allerede tildelt ulike kulturelle foreninger med tilhold på universitetet. Sjøby ønsker ikke å sette studentbandenes behov opp mot disse.

– Det er uaktuelt for oss å ta rom fra noen andre kulturgrupper, selv om presset på øvingslokaler er stort. Vi ønsker å fremme utvidet bruk av rommene til sosiale aktiviteter for disse gruppene, og ser ikke på dette som noen mulig løsning, sier Sjøby.

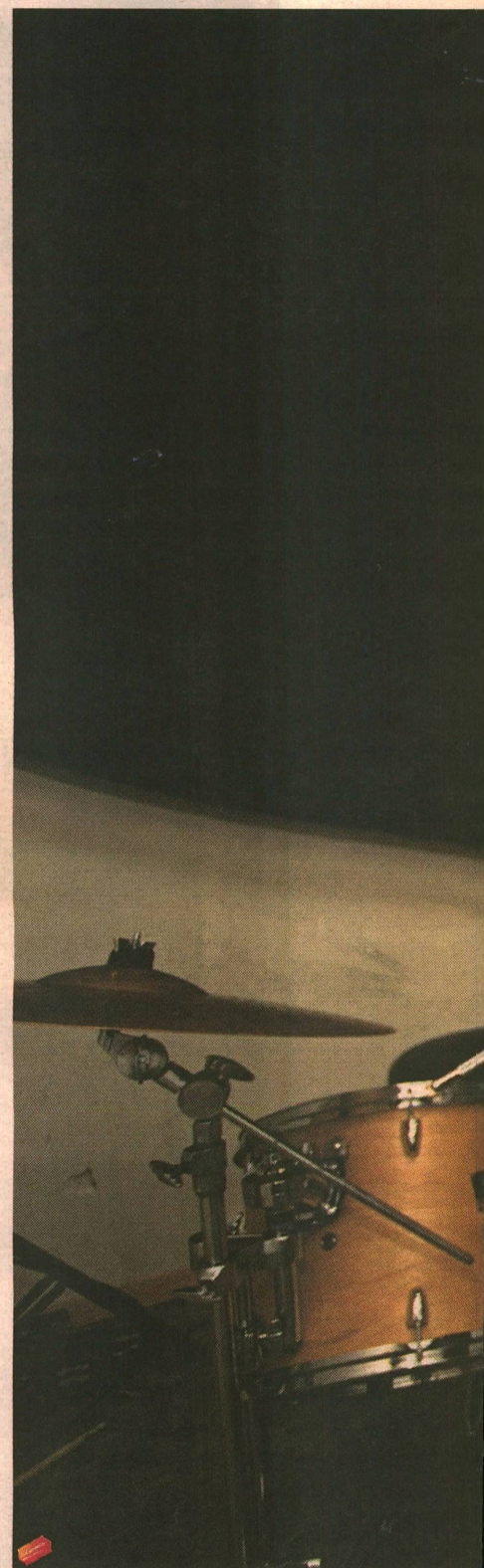
Få muligheter i byen. Plassmangelen på campus har fått flere studentband til å søke løsninger i sentrum. Imidlertid har ikke studenthuset Driv per i dag kapasitet til å tilby øvingslokaler. Gutta i det nå konsertaktuelle bandet Hjerterå forteller at de lenge måtte øve hjemme på studenthybelen, noe som ikke var lett med studentnaboer å ta hensyn til på alle kanter. Bandet fikk til slutt litt øvingstid på ungdomshuset Tvibit, men dette er ikke nok til å få øvd så mye som de kunne tenke seg. Også Martin Sjøby og Two-Timing Willy har sluppet til her.

– Nå har vi vært så heldige at vi har fått litt tilleggstid ved Tvibit, men der er det ikke plass til flere band, sier Sjøby.

Tvibit er et kulturhus primært for ungdommer, men de lar samtidig andre aktører få låne rom der når de har ledig kapasitet. Nå er det imidlertid fullt på øvingslokalet, i følge en ansatt Utopia har vært i kon-

Om vi kan få til en møteplass for alle kreative, kan dette gi en helt ny giv til kulturtilbudet i byen.

Martin Sjøby



OFFENSIV →

Bassist og samfunns- mann Martin Sjøby vil ha et pulserende kulturliv på universitetet.

takt med, og de har satt opp venteliste for band som ønsker å spille der. Det samme gjelder Rockefabrikken i Tromsø, som har tre øvingslokaler i byen hvorav det i Mellomveien normalt er tilgjengelig for studenter. Her er det også helt fullt, sier leder for Rockefabrikken Emil Bekkevold når vi spør.

Leder for Tromsø Musikk-skole, Kjetil Andreassen, er som aktiv musiker selv klar over situasjonen.

– Vi har selv akkurat fått oss nye lokaler i Storgata, hvor vi kan sette opp øvingslokaler, forteller Andreassen.

– Dette er under utredning, men vi kom-

"Et nytt Arabia i ferd med å bli født"

REVOLUSJON: Verdensteatret Cinematek slår et slag for de nordafrikanske opprørsbevegelsene om dagen – under vignetten Revolusjon vises filmer fra regionen ut mars måned. "Å kaste av seg åket og skape noe selv, er det som nå fenger i arabiske sinn", heter det feiende flott i programbladet. "De skylder ikke lenger på andre for sin fattigdom og ulykke, men er villige til å ta ansvaret selv", lyder fortsettelsen. Vi anbefaler *En sommer i Goulette* (22/3) og *Yacoubian-bygningen* (27/3).

Tilbake til Tibet

UTSTILLING: Mens VT ser til Midtøsten, er det for tida tema Tibet på Tromsø Museum. Museumsdirektør Marit Anne Hauan var i sin tid blant pådriverne for å gi Dalai Lama æresdoktorat ved UiT, og museet vender igjen ne-sen mot det okkuperte fjellandet gjennom fotoutstillinga Tibets mange ansikter. Fotograf er Annika Hagstrøm, kunsthistoriestudent ved Universitet i Bergen, hvis møte med en tibetansk kvinne i Jokhangtempelet i Lhasa ble inspirasjon til arbeidet som nå stilles ut. Utstillinga står fram til 30/4.

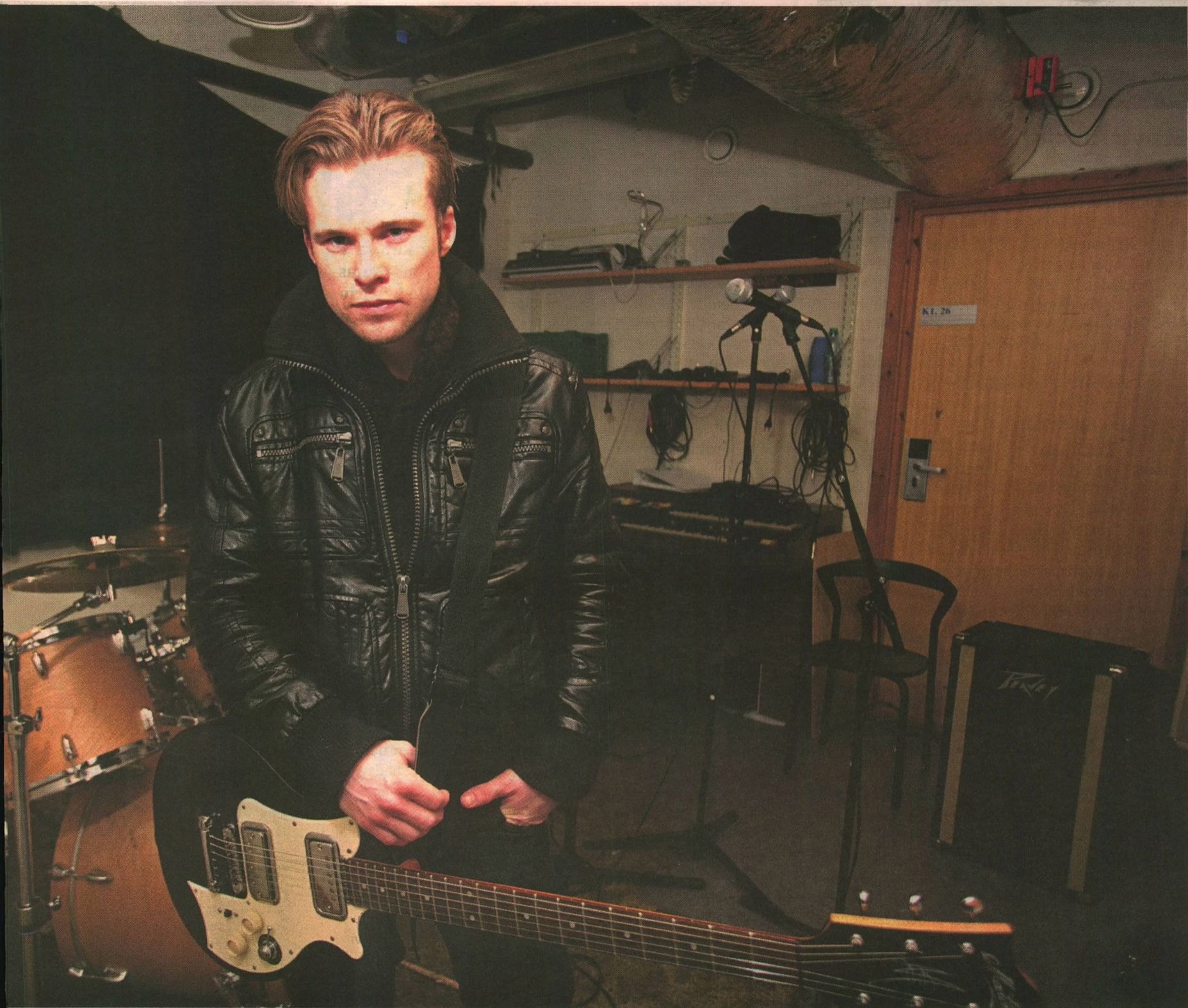
Filmkvern

KURANT: Filminteresserte husker kanskje Kurants bidrag til årets TIFF – Silence&Noise-filmene vist i løsslupne omgivelser på torsdag, fredag og lørdag kveld. Mannen bak initiativet, Kjetil Karoliuss, er nå huket inn for å lage filmklubben Kvernhuset av kurant'erne. Han beskriver i en pressemelding filmklubben – slik navnet tilsier – som en hyllest til den amerikanske Grindhouse-filmen fra 70- og 80-tallet, og lover visninger annenhver søndag utover våren. I tillegg selges spesialdesignede Kvernhuset-filmplakater.

Talentsatsing

UTVALGT: Intro – fond for kulturnæringen i Tromsø, har vedtatt å støtte "6 unge talenter med ambisjoner om en karriere innen kunst og kultur". De seks utvalgte deler en pott på 145.000 kr. Det dreier seg om to filmprosjekter, piloten "1080" til Jim Hansen og *Nordnorsk skifilm* ved Nikolai Schirmer, musikkprosjektene *Taigatrost* (Anette Tunheim Jakobsen), *Viking Invasion* (Akustisk Tromsø) og *Circus Floor* (Lisa Marie Skoglund), samt Henry Andreas Øien Johnsen og Sigurd Ovesens crossover-prosjekt *Rock n'roll & Grafisk Design: The Considerate Lovers*. Vi gratulerer.

studentband



Med nytt studenthus i det blå er det usikkert når problemet med nok øvingsrom kan løses.

Martin Søby

mer nok ikke i gang før tidligst til høsten. Hvilken modell vi skal legge oss på for utleie av disse lokalene er ikke bestemt enda, men det skal være et overkommelig tilbud til aktive musikere, sier musikk-skolelederen.

Nytt studenthus – en løsning? Student-samfunnspresident Martin Søbys drømmeløsning på problemet innebærer fire-fem øvingslokaler for studentband, fortrinnsvis lokalisert på campus. Han er redd det kan ta tid.

– Med nytt studenthus i det blå er det usikkert når problemet med nok øvings-

rom kan løses. Slik situasjonen er i dag, må vi dessverre si nei til flere band. Dette er kjipt for alle, da campus hadde hatt godt av et pulserende kulturliv, fremholder han.

Han håper den prekære situasjonen for studentbandene vil åpne folks øyne for nytten av et nytt studenthus på universitetsområdet.

– Filosofien bak et studenthus er at dette skal være et tilholdssted for alle studentorganisasjoner – ikke bare de musikal-ske. Selv om dette kanskje ikke kan realiseres mens vi er aktive studenter, er det

viktig å få satt i gang prosessen, slik at vi kan nå dette målet på sikt, mener Søby.

Øvingsrommet

Studentsamfunnets øvingslo-kale for studentband ligger i Samfunnskjelleren, lokalisert i Administrasjonsbygningen på UiT. For å bruke rommet trengs medlemskap i Studentsamfun-net.

Tromsø: A Sound City

Tromsø Sound City, a music industry festival with international roots, kicks off in Tromsø 15-16th April.

TOMEK MOSSAKOWSKI
FOTO: PRESSE

In a town with seemingly endless room for festivals comes one more: Tromsø Sound City. This festival, however, is geared more towards the music industry. While it does host two nights of music at Driv, the emphasis is on bringing international music industry players to Tromsø, offering local bands exposure and contacts.

The Sound City format began in Liverpool (LSC), where it achieved international acclaim. It then moved to Dubai (DSC) and is now being transported to Tromsø. As with all versions of Sound City, the festival aims to develop local talent; in Liverpool, many bands from the northwest of England were helped to fame. Sound City festivals also host conferences: in Tromsø, four speakers have already been announced.

Utopia spoke with Sean O'Shea, Project Manager, to find out more.

You've worked on Sound City in both Liverpool and Dubai. Can you tell us a little about how the event started, and how it came to take place in two such different cities?

LSC started when Liverpool was the European Capital of Culture. Dave Pichilingi (founder) who has worked in the industry for over 30 years, most recently with In The City & SXSW, was asked by the Liverpool city council to set up a cultural event that would both showcase talent from the northwest and develop infrastructure within creative industries. He took the model of SXSW, which is basically a conference by day and multi-venue club festival by night, and adapted it to Liverpool. Today it's Britain's most important industry festival.

DSC came about when LSC decided to explore international expansion. A chance meeting in Dubai led to the choice of city. It was a perfect fit as Dubai is a very young country with no real music industry; the idea was to help develop it in the same way as Liverpool.

Tromsø is obviously a lot smaller than Liverpool and Dubai. What makes you think the festival will be successful here?

Tromsø will obviously be a lot smaller to begin with but the model and goals are the same. There are small pockets of people and companies in the region trying to build something within music, film, and technology. What we can offer is the experience and most importantly the international contacts. Providing we work with the right people locally and build TSC slowly, I think it will be a great success for everyone working within local creative industries.

There are a lot of festivals in this town. What makes Tromsø Sound City stand out? In what way will it help develop local artists, that say, Bukta or Insomnia, doesn't?

There are a lot of festivals in Tromsø and the region, and if TSC was a straight-up festival it wouldn't work. I think we stand out because we hold conferences that aim to develop creative industries, which in turn builds infrastructure within the region. Finally, our festival is an inner city club festival that has a heavy focus on showcasing local talent and giving something back to the clubs where all bands start out. Bukta and Insomnia obviously support local artists too - which is great - but again we can offer that international exposure by talking bands to our sister festivals around the world.

You've announced two headline acts,



↑ NOT JUST A MUSIC FESTIVAL: Sean O'Shea is taking the SXSW-style conference/festival from Merseyside to Tromsø.

Wave Machines and Miles Kane, who both come from Liverpool and surroundings. Tell us about them.

Wave Machines are amazing. We took them to DSC in November 2009 when they were pretty much unknown. In my opinion, they were the best we brought. That's a big statement but their songs are amazing and they do a great live show. Miles Kane is well known for being the co-front man of The Last Shadow Puppets but he has created a real buzz with his solo stuff. He has two great tracks 'Inhaler' and 'Come Closer', and has worked with Noel Gallagher on his album. He put on a great sell-out show for the Liverpool Sound City launch party last week.

Can we expect anyone from Dubai?

As TSC is a showcase this year, we won't see any bands from Dubai, but moving

forward we aim to have international exchange between all the festivals - so bands from Norway can play in Liverpool and Dubai.

Will you be staffed by volunteers, and how do people get involved?

Yes. We welcome volunteers, so just get in touch via info@tromsosoundcity.no.

Any clues as to who else is on the lineup?

Ha ha! That we are keeping close to our chest until next week.

Tromsø Sound City 15th - 16th April

Sound City began in Liverpool, and eventually extended to Dubai. Now the festival is coming to Tromsø, with a secret lineup of participants.

The concept is similar to the South By Southwest (SXSW) technology/media event which is somewhere between a conference and festival.

The venue? Driv.

Sean O'Shea

English briefs

Practice rooms for student bands, p. 24

The state of practice rooms for students is a little sad: there's only one in the administration building on campus (managed by the Student Society). There are very few possibilities in town as well, or at least for now. One solution, offered by Martin Sjøby, is a new student society-oriented building on campus for all student organisations, not just the musical ones.

All work and all play, p. 27

What if you could supplement work and studies with games? Thomas Rognmo offers some game suggestions for specific study programs. Among them: *Grand Theft Auto* for urban anthropologists, *Dope Wars* for business-oriented chemists, and *Harvest Moon* for agriculture students and zoologists. *Sim City* of course, offers a chance to what goes into making a utopia, or a capitalist hell.



← **LEARNING BY DOING:** GTA-serien passer spesielt bra for dristige urbane antropologer. (Foto: presse)

Thomas Rognmo anbefaler dataspill som supplement til studiene:

All work and all play

essay

THOMAS ROGNMO



Tenk om jeg kunne kombinere underholdning med studier! Hvor mange ganger har ikke den gladhedonistiske studenten som sitter foran PC'en og spiller spill i stedet for å arbeide med studiene sine tenkt dette? Løsningen er her, i hvert fall for studenter ved det samfunnsvitenskapelige fakultet: Spill de spillene som kan utvikle din faglige kompetanse samtidig som det er gøy! Det finnes et utall spill hvor man kan teste ut sin faglige kompetanse og jeg skal her nevne noen få av dem. Noen spill er tverrfaglige, så disse kan man spille sammen med venner fra andre institutter slik at det blir en faglig-sosial opplevelse med inkludert rekreasjon.

For sosiologen og statsviteren kan spillet *Sim City Samfunn* anbefales. Her kan man teste ut forskjellige styresett og manipulere de fleste andre aspekter ved samfunnet. Det kan hende spillet har sitt bias, men den oppvakte forsker vil definitivt legge merke til dette, og skrive en artikkel eller avhandling om saken. Du kan skape en anarko-syndikalistisk drømmeby eller en grusom, kapitalistisk helvetespøl – den oppvakte student vil legge merke til *mitt* bias i denne saken. Et annet spill som fungerer både for sosiologer, historikere, statsvitere og religi-

onsvitere er *Civilization*-serien, hvor man får ansvaret for å styre en hel kulturs historie. Dette spillet er såpass tverrfaglig at man kan lage en stor sammenkomst - folk med forskjellige idealer og synspunkter kan til og med spille mot hverandre. En heidundrende og utdannende sammenkomst blir med andre ord resultatet.

Sosialantropologene (og andre faglige retninger som anvender samme metoder) er blant de studentene som har flest spill å velge mellom. De klart beste spillene for denne gruppen tilhører selvsagt *Sims*-serien, spesielt *Sims 3*. Etnografen kan forberede sitt feltarbeid ved å kon-

For sosiologen og statsviteren kan spillet *Sim City Samfunn* anbefales. Du kan skape en anarko-syndikalistisk drømmeby eller en grusom, kapitalistisk helvetespøl.

struere den gruppen han måtte ønske og avhengig av sine forventninger: sofistisert høykultur eller "primitive" stammesamfunn, alt er mulig, og studenten kan selv velge hvordan studieobjektene skal se ut. I *Sims* kan man til og med velge mellom komplett observasjon, deltagende observasjon og komplett deltakelse, samt en heller uetisk praksis som baserer seg på manipulasjon eller bokstavelig talt *deus ex machina*. Ved å konstruere en "Sim" med ens egne personlighetstrekk og aspirasjoner kan man bli deltager eller deltagende observatør

og slik få en idé om hvilke følelser som vekkes når man er på feltarbeid. Det som for mange er en dyrekjøpt erfaring blir en lek for den gladhedonistiske og fornuftige student.

Religionsviterne kan selvsagt også benytte seg av *Sims*. La Sim'ene du studerer få høye åndelige aspirasjoner og sett i gang med feltarbeidet! Ved å benytte seg av juksekode som gir deg et tilskudd av penger kan man til og med simulere den ideelle versjonen av Låneplassen! *Grand Theft Auto*-serien (GTA) passer bra for den dristige antropologen som vil forberede seg på infiltrering av

kriminelle miljøer. Der kan du selv delta i organisert kriminalitet og bli "street smart" uten å måtte bøte med livet. Etersom du kan lagre spillet underveis, kan du bøte med det virtuelle livet ditt så mange ganger du måtte ønske. Her finner man også en bra mulighet for teologer og filosofer med interesse for døden og andre eksistensielle spørsmål. Religionsvitere for øvrig kan spille *GTA2* og ta oppdrag for militante Hare Krishna'ere. *GTA* er også gull verdt for de historikerne som studerer nyere historie, ettersom *Vice City* og *San Andreas* er mer eller

mindre basert på historiske hendelser. Ønsker antropologen å infiltrere andre yrkesgrupper, finnes det flust med spill som omhandler dette. Krigsspill finnes det mange av, samt politi- og brannmannspill, og så videre i det uendelige. **Historikerne** kan selvsagt også boltre seg i simulatorer basert på historiske hendelser – særlig andre verdenskrig – i tillegg til *Civilization*-serien. Teologistudenten som vil ha innsikt i Guds egen situasjon kan antagelig få stor nytelse av *Black & White*-spillene. For arkeologer vil enkelte rollespill, samt *Diablo*-serien passe bra. Her kan de få utløp for sin frustrasjon gjennom slakt av monstre og andre uhumskheter, samtidig som vedkommende har sjansen til å plukke opp arkeologiske objekter som må identifiseres på sin ferd. Rollespill, særlig de fantasy-baserte, fungerer også veldig bra for religionsvitere, siden det ofte finnes et pantheon av forestillinger som man kan nyte og analysere.

For andre studenter ved andre institutter finnes det garantert en stor mengde andre spill som passer, men min faglige ekspertise er begrenset i denne forstand. *Metroid*-spillene kan kanskje anbefales for biologistudentene, mens nettspill som *Dope Wars* antagelig passer bra for den oppvakte og businessorienterte kjemiker. *Harvest Moon* passer nok bra for agronomer og zoologer, mens medisinstudenten antagelig bør prøve seg på *Hospital Tycoon*. Jeg sender herved fakkelen videre til andre institutter for andre og bedre forslag.

Fredlaus, p. 30

One of the current shows at Hålogaland Theater is *Fredlaus*, a half-scary and half-playful piece with cheerful acting, filled with humor despite a serious underlying message. The play is true to its writer, Ragnar Hovland, but bears with it some weaknesses. At times it's easy to loose track due to the large mix of genres: puppet shows, masquerades, and traditional stage plays.

17. - 31. MARS 2011

Glorvigen concert, p. 30

For the 2nd time, one of the world's leading bandoneonists visited the Latin-American festival, *No Siesta Fiesta*, together with his close friends and favorite musicians, Itziar Martínez Galdos (soprano), Leonardo Sanchez (guitar) & Ørnulf Lillebjerka (cello). Glorvigen gave a performance with extraordinary music and great variety. The program included Argentinian tango by Astor Piazzola, and songs by Carlos Guastavino and Xavier Montsalvatge.

English briefs

Kaizers klanger

En vanvittig konsert på kulturhuset! Kaizers Orchestra spilte opp med både klassikere og sanger fra den nye plata.

Kaizers Orchestra er et merkelig band med utrolig energinivå. De pangdebuterte i 2001 med albumet *Ompa til du dør*. Og fra den dag av har det kommet flere geniale album fram til trilogien som skal komme ut i år, *Violeta, violeta vol 1-3*. Musikken henter inspirasjon fra Tom Waits med sin sigøynerklang og tekster som forteller historier, samt kjennemerket "ompa-musikk". Denne sammensetningen fører deg inn i et univers der det meste henger i hop, med historier satt til tiden rundt 2. verdenskrig, som dreier seg rundt en mystisk mr. Kaizer.

På kulturhuset denne kvelden var scenen satt perfekt til en konsert med Kaizers Orkestra. Pumpeorgelet stod klart til en Helge Rise iført den klassiske gassmasken, og Violeta, violeta-logoen var heist i bakgrunnen. Publikum fylte alle plasser klare til å motta en brakende konsert. Og Kaizers skuffet på ingen måte, de spilte med den råe villskapen de er så kjent for, det hele understreket av et fantastisk lys-

Kaizers Orchestra
Kulturhuset
18. februar

show. I bakgrunnen ble det også avspilt scener på lerretet i stil til musikkens stemning, noe som fungerte veldig bra for konsertopplevelsen.

Bandet er rett og slett geniale på scenen. Janove Ottesen, som synger utover et publikum i ekstase, akkompagnert av ompatakten resten av bandet sender ut gjennom høyttalerne, er rett og slett vilt. Og når de mest kjente sangene kom på ble stemningen bare enda bedre. "Hjerteknuser" fra den nye platen var en av låtene som virkelig fikk publikum med seg, i godt selskap med



↑ NYTELSE: publikum gasset seg med ompa fra Janove Ottesen og resten av orkesteret. (Foto: Runa Notøy)

sanger som "Knekker deg til sist" og konsertens avsluttende sang, "170", som etterlot et publikum i håp om å snart få se dem igjen.

TRYM LINDELL

BigBang

Album: Epic Scrap Metal

BigBang har hatt en ganske imponerende karriere, de slo igjennom med "Girl in Oslo", og "To the Mountain", for så å gi oss tre helhetlige sterke album. *Poetic Terrorism, To Much Yang* og *Edendale* mener jeg personlig fikk de gamle platene til å blekne. Nå er de tilbake med sitt åttende studioalbum.

Hva forventet vi oss? Jo, vi var ganske sikre på at det fortsatt ville høres ut som BigBang, men ville de fornye seg? Heldigvis har de gjort det, når vi ser tilbake har de egentlig alltid klart å gi hvert enkelt album en egen "sound". *Edendale* var for meg et av 2009 beste norske album, så gleden var stor over at oppfølgeren holdt mål. Dette er gjennomtenkt, gjennomført og gjennomgående god musikk på alle plan.

Vokalisten Øystein Greni leverer grensesprengende godt, både på skikkelige rockelåter og på lowpaced-sporene, med den fantastiske såre stemmen. Det som gjør plata ekstra sterk, er at lydbildet er nesten like fyldig, massivt og voksent som det fantastiske sistealbumet *Madrugada* avsluttet sin levetid med.

Den absolutt beste låten er "New Woman", som kommer til å blåse deg av hesteryggen – hvis du ikke sitter på en hest,

får du i det minste bakoversveis. Det siste sporet, som deler tittel med albumet, skiller seg litt ut fra resten, men er fortsatt fantastisk. Hvor enn de har vært og fått inspirasjon (tipper en skjult fjellkjede i Nepal) har det gitt god avkastning.

KJETIL ENGH AASEN

The Twilight Singers

Album: Dynamite Steps

Amerikansk indie er oftest laget av unge håpefulle musikere i midten av tjuetårene. The Twilight Singers er imidlertid ingen flokk ungsauer, men en forsamling fortiåringer ledet av en erfaren kar ved navn Greg Dulli fra bandet Afghan Whigs. Dette er rett og slett veldig hørbart og hvis Depeche Mode hadde hatt en indiebror, ville det vært The Twilight Singers.

Plata begynner med et brak og inviterer oss inn i en litt mer voksent indieunivers, og minner også litt om både Dave Matthews Band og Randy Newman (sistnevnte kjent blant annet for "You've Got A Friend In Me" fra Toy Story-filmene). Dette viser seg å være en særdeles god miks. Det er mye bra på plata, som tydelig er laget av en gjeng som kjenner sine instrumenter og

deres potensiale. Musikken er grasiøs og krass på samme tid, stilfull og presis på mange steder. Men i en verden med veldig mye god musikk, står den dessverre ikke ut som noe spesielt. Den klarer ikke å engasjere meg nok til at jeg "bare må høre den igjen". Misforstå allikevel ikke, det er verdt å sjekke det ut, særlig hvis du liker Editors eller Afghan Whigs.

KJETIL ENGH AASEN

Radiohead

Album: The King of Limbs

La meg begynne med en beskjeden beskjed til Radiohead: "ALT FOR KORT!" Dere har altså latt oss vente nesten fire år på et nytt album og det tar knappe 30 minutter å høre igjennom det? Svaret blir å sette den på repeat, og vi forstår ganske snart at det nok var det de ville.

Sett deg ned i en komfortabel stol (usannsynlig hvis du er student) og sett på dette vidunderverket av et album – det eneste du trenger å gjøre, er å nyte. *In Rainbows* var et tilsynelatende perfekt album av Oxfordshire-gruppa, og ventetiden har vært lang, alt for lang. Det er helt forferdelig å tenke på at vi muligens må vente tre-fire nye år til neste gang, la oss for guds skyld håpe at Thom Yorke gir oss en oppfølger til soloplaten *The Eraser* før det.

Plata

Spiritueelt med Flaata og Willumsen

Endelig fikk Julie Willumsen fra Bø i Vesterålen vist hvilken artist hun er.

Julie Willumsen og Paal Flaata gjestet nylig Tromsø med et glitrende band i ryggen. Med seg i den musikalske ryggsekken hadde de, foruten egne låter, et kobbel av sanger som har preget deres egen bakgrunn.

Paal Flaata er en velkjent mann for de fleste, idet han i tillegg til egen solokarriere var frontmann for sagnomsuste *Midnight Choir*. Hans verbale flørt med publikum ble godt mottatt av de vel 200 som hadde funnet frem til konserten. Julie Willumsen er kanskje et mer ubeskrevet blad for de fleste, men spesielt låtene fra hennes debutalbum *Waltz for Valentines* viser en artist som har en lysende karriere foran seg. Hennes gylne balansegang mellom country, rock og pop ga meg de fineste øyeblikkene under konserten.

Hele konserten ble toppet av avslutningslåta "Spiritual", som Flaata presenterte som en salme. Denne Spain-låta har blitt covret av mange – deriblant Flaata

Julie Willumsen og Paal Flaata
Kulturhuset
5. mars



→ **SKAMROS:** For Utropias anmelder var Julie Willumsen og Paal Flaatas konsert et lyspunkt i mørketida. (Foto: Svein-Rune Djuve)

selv med tidligere nevnte *Midnight Choir*. Kveldens versjon vil likevel bli stående for meg som den ultimate tolkningen av denne sangen. En konsert blir ikke bedre enn dette.

STEWART HÅSETH

Hvert spor er egentlig så fantastisk at de fortjener en anmeldelse hver, særlig låten "Feral" som gir meg gåsehud etter fem sekunder, hypnotiserende og vakert. Forrige album var så godt som plett-fritt, og det var virkelig vanskelig å finne noe som helst som ga negative vibber. Dette gjentar seg denne gangen, med sterk drømmende musikk, et fantastisk samspill av en gruppe bestående av musikalske genier.

A beskrive et Radiohead-album er vanskelig, siden Radiohead er så unikt og egenartet at de er i en egen sfære av musikalitet. Man finner ikke lett band som høres ut som Radiohead, derfor blir Radiohead gjerne bedømt på sine egne premisser og målt opp med seg selv. Men konklusjonen til slutt blir at dette er gjennomgående fantastisk musikk, som står utenfor tid og rom, helt alene i en egen galakse langt, langt borte.

KJETIL ENGH AASEN

Lukestar
Album: Taiga

Lukestar fikk gjennombrudd med albumet *Lake Toba* i 2008 etter å ha eksistert som band i ganske lang tid. Plata ble kritikerrost og fikk mye spilletid på radioen det året. Nå er de tilbake med sitt tredje album og håper sikkert på videre suksess. Mulighe-

ten ligger der, men garantien er ikke like sterk this time around.

Plata starter sterkt med raske låter og imponerende vokal. Men etter en stund synes jeg at jeg har hørt noe lignende før, nemlig Mew. Følelsen av vokal-ripoff er for meg platas største irritasjonsmoment, i motsetning til forrige album der de hadde to forskjellige vokaltyper. Det hele funker bare så vidt over middels, noe har forandret seg fra *Lake Toba*. Variasjonene på låtene er der, men trommeren ser ut til å spille akkurat den samme beaten på alle sangene, og gitaren er nok også litt ensformig.

Selv om det går raskt i svingene på plata er det langt fra engasjerende, paradoksalt nok får du egentlig aldri en helhetlig følelse selv om sangene er ganske like. Den sterkeste låten er "Candes" og avslutningsvis "Palace Road", som begge skiller seg ut fra resten. Hvis du hadde et sterkt forhold til forrige album vil du kanskje like dette, hvis du har lyst til å få et sterkt forhold til Lukestar kjøper du det forrige først.

KJETIL ENGH AASEN

Kakkmaddafakka

Album: Hest

Etter debutalbumet "Down To Earth" i 2007 som ble rost med gode kritikker har bergensbandet Kakkmaddafakka nå lansert sitt andre verk "Hest". Et album som blir vanskelig å kategorisere i én spesifikk sjanger. Her går det i sjangre som poprock, indie, reagge, afropop og samba. Til tider blandes de utallige sjangere med et godt over middels resultat. Tekstene er hverdagslige og gjenkjennelige og overaskende lyttervennlige til tross for assosiasjonene og førsteinntrykket som bandnavnet gir. Musikken er for øvrig helt anderledes enn hva de forventningene som ga seg for undertegnede da bandnavnet kom for øret første gang.

Brødrene Axel og Pål Vindenes, Jonas Nielsen og Stian Svæig har konkludert klart å sette sammen ei skive som fenger, med god hjelp av artist og produsent Erlend Øye, kjent fra blant annet Kings Of Convenience og The Whitest Boy Alive, som har stått for produksjonen av skiva.

Om man ikke fra før er "restless", så gjør ikke denne skiva, med sine ymse sjangre og rytmer, noe lettere å sitte stille ved.

VEGAR HERSTRØM

SAFE Bodega

studentenes egen cafe i hus 2

teorifagsbygget

åpent hver dag 12-18

beste vafler på campus for kun 10 kr

spillkveld mandager 18 - 21



For laus Fredlaus

Fredlaus

Dramatisering og regi: Carl Jørgen Klønig
Med: Marius Næss, Espen Østman, Cecile Lundsholt og Morten Svartveit
Hålogaland Teater
3.mars-15.april

Fredlaus, som nå går sine dager på Hålogaland Teater, er et morsomt, halvskummelt og lekent stykke som vitner om stor teaterlyst i både skuespillerstaben og regissørstolen. Men treffer det litt mellom barken og veden?

Det starter bra. Hovedpersonen Anders får beskjed av foreldrene om at skal skille seg, og før siste ord i samtalen er falt er han på vei ut i skogen. Han oppsøker huset til Dobbel-Aksel, en mann som hengt seg i ei bjørk for mange år siden. Der skal Anders starte et nytt liv, uten moren, faren og hans to søstre. Anders, som ennå går på ungdomsskolen, venner seg snart til sitt nye liv. Han får besøk av mystiske Hilmar frå skogane, og om ikke lenge finner både venner, kjøreste og søstre ut av hvor han befinner seg, noe som fører til en masse fint besøk. Det bærende tema er at Anders går gjennom et høyst uvanlig ungdomsopprør, omringet av mild villmark og irrasjonell frykt for skogen. Men samtidig fylles livet hans med spenning, eventyr, vennskap og et litt for tidlig voksenliv bestående av kaffe, røyk og en ladd børs.

Dette går fort. Marius Næss, som tolker Anders, har munndiaré fra første stund, og hans motspillere følger opp så godt de kan. Sammen har de klart å bevare den absurde undertonen og humoren som er så typisk for Hovland. Samtidig er

det noe som skurrer. Det høye tempoet skaper riktignok en lattermild ramme for stykket, men strekkene tenderer til å bli litt vel lange. Dessuten blokkerer dette den tross alt alvorlige tematikken for stykket. Når jeg leser Hovland, er dette bakt inn mellom linjene, men på scenen får jeg problemer med å følge alvoret. Det nærmest fleipes vekk av kaffe, røyk og en merkelig katt. Dette fører meg til neste utsettelse. Sjangerblandingen mellom dukketeater, kostymeteater (jmf. Katten) og tradisjonelt teater er kanskje et godt trekk for å tekkes stykkets målgruppe (ungdom), men for mitt vedkommende skaper det et litt rotete uttrykk. Men morsomt er det. Her går nemlig humoren på bekostning av det substansielle i stykket – det blir for lett. Når det er sagt, skal Marius Næss berømmes for et energisk og glitrende spill. Hans fjortisfaktor er ubetalelig, spesielt i samspill med Espen Østmann, som gjør det omtrent like bra.

Mot slutten av stykket beveger stemningen seg mot det mer alvorlige, og jeg merket at jeg sporet litt av. Etter all humoren og de forsøksvis skumle og alvorlige undertonene gjennom forestillingen, var jeg simpelthen ikke forberedt på et slikt stemningsomslag. Etter min mening får Fredlaus et problem med balansen. Stykket henvender seg kanskje til en litt for bred målgruppe, og treffer dermed litt som når Anders prøver børsa midt i blinken, men helt feil. Eventuelt mellom barken og veden. Fredlaus blir rett og slett litt for laust. Men underholdende, det er det absolutt!

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Glødende Glorvigen

Per Arne Glorvigen med venner
og Tromsø Kammerorkester
Hovedscenen, Tromsø Kulturhus
Fredag, 11.mars

Den kontinentale dovingen Per Arne Glorvigen, utdannet ved Norges Musikkhøgskole (1983-1987) og bosatt i Paris, hevder seg i verdenstoppen blant bandoneonister. Han har gjestet latinfestivalen No Siesta, Fiesta tidligere – med stort hell, og han har også god erfaring fra samarbeid med Tromsø Kammerorkester (TKO). På fredagen, under festivalens femte år, stod han atter på kulturhusets hovedscene. Og denne konserten formelig gnistret det av. Med TKO i ryggen, stødig som alltid, triumferte Glorvigen seg gjennom to stykker av den argentinske tangolegenden Astor Piazzolla (1921-1992) på sin bandoneon. Det første, *Le Grand Tango*, skrevet av

fulgte opp i stor stil. Fine og jevne strøk, samtidig som de innimellom tok seg noen frekke friheter i ny og ne, av og til i form av noen røffere strøk med buen, andre ganger med kryssende, amorøse blikk. I det hele tatt hadde hele oppsynet, men fremst av alt fremføringen, høy underholdningsverdi.

Foruten å egenhendig ha snekret sammen kveldens program, samt kjørt musikken gjennom sin personlige musikalske dreiebenk, hadde Glorvigen håndplukket med seg sine gode venner og knippe av favorittmusikere, Itziar Martinez Galdos (sopransangerinne), Leonardo Sanchez (gitar) og Ørnulf Lillebjerka (cello). Lillebjerka bidro tungt i konsertens Piazzolla-avdeling og har dermed en stor del av æren for dens suksess. Men mest av alt blant Glorvigens gjester var det Galdos som kastet glans over kvelden. Den vakre sopranen, som til daglig har sitt virke ved Den Nor-

Mest av alt blant Glorvigens gjester var det Galdos som kastet glans over kvelden.

Piazzolla i 1982 til ære for den russiske cellisten Mtislav Rostropovitch, fikk ved Glorvigen og kammerorkesteret en glød av det helt sjeldne slaget, og det fra første ansats. Stykket, som opprinnelig ble skrevet for piano og cello, var arrangert ved den norske komponisten, pianisten og perkusjonisten Sverre Indris Joner, og han skal ha stor honnør for håndverket. Nydelig stemmeføring, spesielt i spennet mellom pianoet (bandoneon for anledningen) og cellisten - og ellers utmerket heklning innad i orkesterstemmene. Joner, og først og fremst Piazzolla, har virkelig klart å skape en nerve i besetningen som få andre stilarter enn den argentinske tangoen kan frembringe. Men det krever riktig patos og et presist samspill, både i tempo og rent rytmisk. Det kan trygt konstateres at kravene ble innfridd, og til tider oppnådde faktisk TKO så å si det ytterste av sitt prestasjonsnivå spesielt i finalen. Kveldens andre Piazzolla-stykke, *Hommage à Liège* - Dobbelkonsert for gitar, bandoneon og strykeorkester – stod ikke tilbake for åpningen. Glorvigen lot lekent spille ut en musikk som hele tiden var Piazzolla tro, med tanke på det viltre, sørmodige og lystbetonte. Og kammerorkesteret

ske Opera, er ikledd en stemmeprakt og sceneutstråling som er få forunt. Hun satte vokal til konsertens andre avdeling, som besto av korte, sjarmerende sanger, eller for å ta i bruk det europeiske begrepet lieder, hvorav fire hadde opphav i Argentina, mens fem var fra Cuba. Sangene, som skildrer hverdagens gleder og tragedier, var skrevet av henholdsvis Carlos Guastavino (1912-2000) og Xavier Montsalvatge (1912-2002), og de var egentlig lagt inn som avbrekk i Piazzollastykkene, noe som ga konserten en original vri. Samtidig var dette med på å danne helheten's svakhet, da de for mitt vedkommende virket noe forstyrrende med sjangeravbrevet. Muligens ville det kommet heldigere ut hvis konserten ble avsluttet med Piazzolla, og ikke den korte, og litt komiske *Canto Negro*. Men Glorvigen skal igjen ha takk for at han velger å presentere noe annet enn tango av Astor Piazzolla. Som han selv sier: Argentinsk tango blir som kjent ikke spilt på andre steder enn i Buenos Aires og Montevideo, på den andre siden av Rio de la Plata. Og i Tromsø da.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

når livet blir for stort eller for lite..

DEN NORSKE KIRKE

STUDENT prestene

I TROMSØ

tor.stranda@uit.no 91342023
kari.nedgard@uit.no 97003476
<http://uit.no/studtjenester/957>

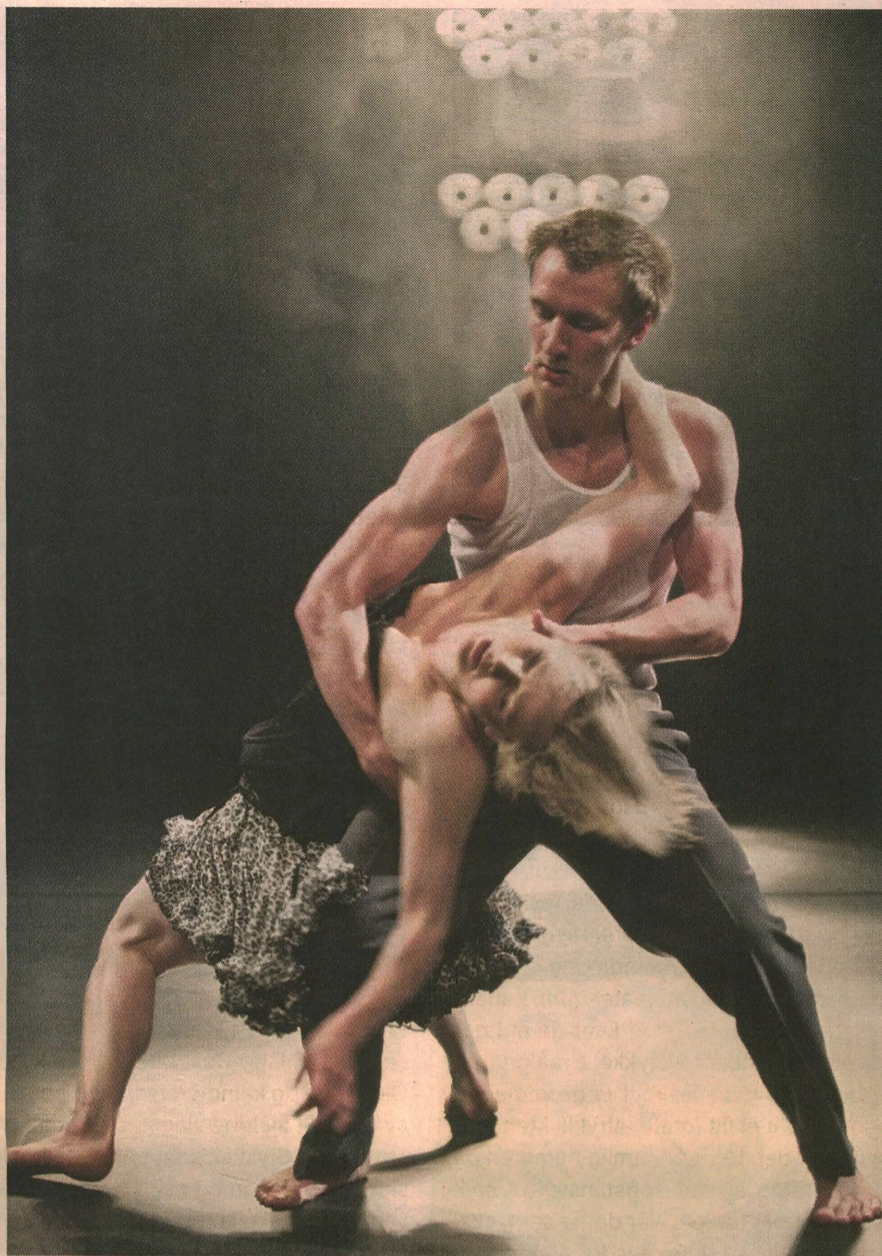
Dansens psykologi

Carte Blanche

Hovedscenen, Hålogaland Teater
Fredag 25. februar og lørdag 26. februar

25. og 26. februar besøkte Carte Blanche Norges nasjonale dansekompani for samtidsdans Hålogaland Teater. I bagasjen hadde de med seg deres bejublete dobbelforestilling MAD|STALK, to ulike dansestykker som ifølge kompaniet selv handler om () *hva som skal til for å bli fri*. Med røtter i Bergen har Carte Blanche, siden oppstarten i 1989, høstet stor internasjonal anerkjennelse og er særlig kjent for deres tekniske ferdigheter og innovative uttrykk innen samtidsdans, samt en særegen sceneutstråling. De samarbeider med et kobbler av de beste norske og internasjonalt anerkjente koreografer og turnerer med en rekke ulike forestillinger året rundt. I april 2010 fikk Carte Blanche den prestisjefulle prisen Merket for god design av Norsk designråd for sitt profilprogram. Kompaniet er under ledelse av den belgiske Bruno Heynderickx.

Om MAD|STALK er det først å si at kompaniet lever opp til sitt rykte. En enkel, men gjennomtenkt påstand. Gjennom begge forestillingene arbeider danserne seg gjennom et vell av ulike teknikker som baserer seg på både rå fysisk styrke og smidig eleganse. I koreografiene ligger det imidlertid brytninger som danner dype kontraster mellom forestillingene hva angår tematikk så vel som kunstnerisk uttrykk. I koreografiduoen La Intrusa Danzas (Virginia Garcia og Damián Muñoz) utforming får vi gjennom STALK presentert en fortelling om personlige frigjøringskamper, det være seg i form av å løse seg fra egne forventninger eller overskride sine grenser. Dansen bærer preg av ubehaglige, men utprøvende, forsiktede og reflekterte tilnærmelser og kan sånn sett karakteriseres som små essays ført i kroppens fleksibilitet og skjørhet. Der STALK handler om indre forsøksvisse kamper i et balansert landskap, finner vi dets motsetning i MAD. Her har koreograf Arco Renz tatt bolig i galska-



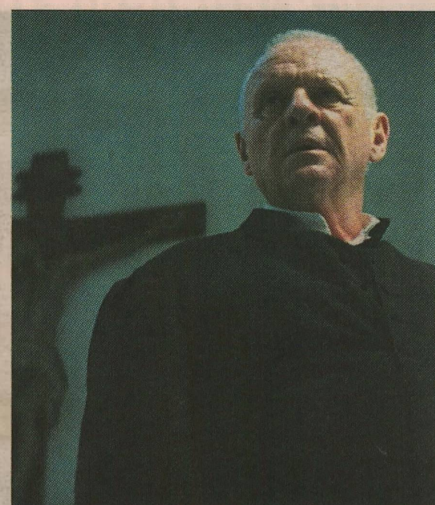
↑ STALK: Forestillingen STALK setter høyer fysiske krav til danserne i Carte Blanche. (Foto: Erik Berg.)

pens natur, noe som har resultert i en intens forestilling som er like fascinerende som smertefull å beskue. Danserne går gjennom noe som ser ut til å være svært krevende fysiske bevegelser, noe som blant annet innebærer å holde utmattende stillinger over lengre tid av gangen for så å langsomt la disse gli over til neste stilling, enda mer utfordrende enn den forrige. Ved bruk av dette og bevegelser fra kampsport blir vi vitne til en drakamp hvor danserne slites mellom å la sin indre energi slippe ut og tilpasning til samfunnets strukturer, forventninger og krav. Det er lett å la seg suge inn i det univers som Carte Blanche presenterer, ikke minst på bakgrunn av hvordan dans, lyd, musikk

og lys er heklet sammen til en kraftfull enhet. Dette er en estetisk innertier for alle som kan la seg fascinere over kroppens skjønnne maskineri og muligheter.

Jeg skal likevel innrømme at tematikken, som er presentert av Carte Blanche selv, kan være vanskelig å lese ut fra hva det blotte øye kan se. Ja, selvsagt kan jeg anspore både poesi, frigjøring, smerte, galskap, indre kamper. Men jeg ser også krig, fred og kjærlighet. Det som med all kunst: hvis du ser det, så er det der.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD



The Rite? Yeah, right.

Who doesn't like student exchanges – you get to go to an interesting place, meet new people, and discover new things. The main character of Mikael Håfström's *The Rite*, Michael, is a priest-to-be (or not-to-be, since he's lost his faith) sent to the Vatican to take an exorcism course. He goes to a Rome represented either by postcard-like Colosseum and St. Peter's Square or by gloomy alleys crammed with dilapidated houses. He meets a very practical exorcist – Father Lucas – who grants absolution in only fifteen seconds and releases poor Italian souls of demons in record numbers. Michael discovers that he does believe in God with the help of a red-eye mule, an army of toads and a ton of special effects. His principal from the U.S. believes that by showing him the devil, he'll help him regain faith in God.

Whereas Michael was regaining his faith, I was losing mine – faith in the motion picture, in Sir Anthony Hopkins, in the hope that maybe not all Hollywood movies are being made solely to load the pocketbooks of the producers. In one scene Michael passes by a famous Roman trattoria and goes to McDonalds for a coffee. Please, don't make the same mistake – do not choose a product, the taste of which you already know. Yes, it instills a sense of safety, but who wants to feel safe at a horror movie?

BARBARA LESZ

Langrenn som lidenskap



Kroppens geni

Sverker Sörlin

2011

Pax forlag

VM på ski i Holmenkollen endte med gull for Marit Bjørgen og Petter Northug. En seier for regionen Trøndelags skitra-

disjoner, skal man tro den svenske idéhistorikeren Sverker Sörlin. I boka *Kroppens geni*. Marit, Petter og langrenn som lidenskap følger den tidligere langrenneren Sörlin trøndersk skiløpings spor tilbake til den gang tømmerhoggerne dominerte sporten. Gjennom boka viser han hvordan den gamle trønderske langrennsetosen har overlevd i det norske

skilandslagets treningsmetoder, spesielt gjennom *langkjøringa*. Slik forsøker han å besvare spørsmålet om hvorfor så mange nordmenn, og spesielt trøndere, er gode på ski.

I tillegg til dette skihistoriske fokuset har boka en selvbiografisk dimensjon, hvor det fordums langrennstalentet utforsker sin egen ungdoms treningsiver. Bjørgen og Northugs kraftdemonstrasjoner under Vancouver-OL vekker opp

igjen langrenneren Sörlin, som legger i vei på målrettet trening fram mot en langrennssamling i Val Senales i Nord-Italia. De to historiene flettes sammen og fortelles om hverandre. Grepet er stort sett vellykket. Sörlin viser at det er umulig å skrive om fenomenet sport uten å trekke inn den kroppslige erfaringen. Boka blir på denne måten en utforskning både av det å *utøve* langrenn og denne særegne skidisiplinens nordiske historie.

ANDREAS HELLENES

RAGNAR HOVLAND

FREDLAUS



HÅLOG
ALAND
TEATER

SPILLES
PÅ SCENE ØST 3. MARS—1. APRIL 2011

UKAS FOTO ER EN SPALTE HVOR DE FRIVILLIGE I UTROPIA FÅR SLIPPE TIL MED BILDENE SOM FORTELLER SIN EGEN HISTORIE.



Ryan Johnson

Død hund: An energetic, topsy-turvey comedy involving a death in the family. Strong actors, tumultuous story progression (but hey, maybe my Norwegian just isn't great...?)

I'm never sure how I feel when the 4th wall is so thoroughly toppled and destroyed, but I guess that's entertainment.

kjemien rundt oss

BJARTE AARMO LUND
bjarte@utropia.no



Red hot chili peppers

Alle har et forhold til chili, enten så hater vi det eller så elsker vi det. Noen syns paprika blir i sterkeste laget, mens andre spiser chili til hjertet stopper. Hvorfor er det slik?

Chili-pepper (*Capsicum annuum*) kommer opprinnelig fra Sentral- og sør-Amerika, der innbyggerene i fordums tider hadde chili-pepperene som et hellig krydder. Det var Christopher Columbus som tok med seg chili tilbake til Europa, og selv om chili ikke er i slekt med pepper (*piper nigrum*) så brukes pepperbegrepet den dag i dag om chili fordi den ble brukt som et substitutt for svart pepper.

Chili-planten, som alle planter, har et behov for å få spredt frøene sine. Pattedyr er ikke veldig effektive frøbærere, mens fugler kan spre frø over mye større områder. Derfor mener forskere at chili-planten har tatt i bruk det utrolig pirrende stoffet capsaicin, som kun påvirker pattedyrs smaksnerver.

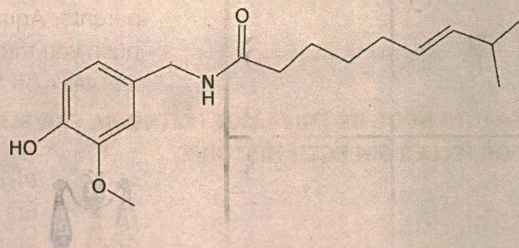
Capsaicin, som ligner mye på de molekylene som gir ingefær og pepper smaken sin, gir en intens smak. Faktisk er våre

smaksløker så sensitive for stoffet at selv en konsentrasjon på 10ppm (deler per million) er nok til at vi får en midlertidig brennende følelse i munnen.

Cellene i den store nerven "Nervus trigeminus" blir stimulert og irritert av capsaicin, og det er det som gir varmekfølelsen. Som respons på irritasjonen frigir kroppen endorfiner, som gir en naturlig rus, samtidig som pulsen, metabolismen, spyttproduksjonen og svettingen tiltar.

På grunn av den kraftige responsen kroppen gir er capsaicin blitt brukt til mye. Capsaicin er en viktig del av politets arsenal i form av pepperspray, men også leger bruker capsaicin for å få bukt med kronisk smerte.

Under OL i Beijing fikk capsaicin mye oppmerksomhet da Tony André Hansen og hesten hans Camiro ble utestengt fra etter positiv dopingprøve. Det viste seg at hesten Camiro hadde fått en capsaicin-salve på benet for å lindre smerte.



↑ **Spicy:** Selv en konsentrasjon på 10ppm er nok til at vi får en midlertidig brennende følelse i munnen.

kvasse kniver

JONAS ØRNES ANDERSEN
& LASSE KRISTIANSEN
j.oernes@online.no;
lak073@student.uit.no



Måltidene har i dag blitt innlemmet i et system for hvordan vi strukturerer dagene, der de har blitt plassert innenfor et stramt tidsrom. Dagen er ofte delt opp i klare bolker for hva som gjøres når, og maten får en minimal plass. Ofte detter måltidet også ut av denne strukturen, dersom noen av de andre aktivitetene tar for mye tid. Det er som regel satt av fire bolker i løpet av døgnet til konsum av mat. Det begynner på morgenen hvor en spiser noe før en tar fatt på dagen. Halvveis i arbeidsdagen kan man ta seg en velfortjent lunsj. Lunsjen er ofte medbrakt, og består av noen brødskiver med beskjedent pålegg. Denne skal gjerne konsumeres i løpet av tretti minutter. Etter jobb er det middagstid, og sist på

kvelden spiser man gjerne noe før man går til sengs.

Frokosten og lunsjen skal gi drivstoff til arbeidsdagen. Likevel ser vi at tidsrommet satt av til måltid 1 og 2 tar opp mindre enn én time av de totalt tjuet fire timene man har til rådighet. Men er det ikke et paradoks at frokosten skal være dagens byggestein og viktigste inntak for næring, samtidig som det er måltidet som vi bruker minst tid på?

Hverdagsfrokosten er ofte uinspirerende og kjedelig. Mange starter dagen tidligere enn det kroppen egentlig ønsker, og stapper så i seg noe uten å være sulten. Dette er ikke spesielt hyggelig for

verken gane eller humør.

Helgefrokosten representerer noe helt annet enn frokosten i hverdagen. I helgen har man tid, fordi strukturen for når maten skal konsumeres er annerledes. I tillegg til en endring av tidspunktet på dagen, har det også blitt satt av mer tid til konsumet. Det er mer rom for *kos* og *hygge*. Dette kommer av at helgene ikke er tiden for å produsere effektivt. De er snarere konstruert på en slik måte at vi får tid til å ta ting med ro, og gjøre ting som i hverdagen ikke er "lov", for eksempel å spise søtsaker.

Majonesen bør være hjemmelaget.

I **helga** kan man ta seg god tid. Med tiden til rådighet øker også kreativiteten og mulighetene til å gjøre det ekstra godt. Det kan være noe så enkelt som et hjemmelaget smørbrød: sterk sennep, spekeskinke, brie, tomat, salat og majones. Majonesen bør være hjemmelaget.

Dette er ikke vanskelig. Alt som trengs er eggeplomme, olje, salt og pepper. Litt ferskpresset sitron setter kronen på verket! Hjemmelaget majones minner oss forresten om sommeren. Om å sitte ut i sola å spise loff med ferske reker, med hjemmelaget majones. Selvsagt må vi ha en flaske hvitvin til. Det er digg det! Apropos vin. Vi har kommet over en skikkelig god frokost-vin! Det er i grunnen en lett musserende rød dessertvin. Den er frisk, med klare innslag av bær. Den passer utmerket sammen med frukt, og på grunn av den lave alkoholprosenten så tenkte vi, at denne må jo være perfekt å nyte i sola, gjerne litt tidlig på dagen!

Men om vi ror oss tilbake til den hektiske hverdagen, ser vi at dette fort kan bli problematisk. Hverdagen er så strengt strukturert at det er lite rom for å opphisse ganen tidlig på dagen. Likevel trenger ikke skillet mellom hverdag og helg være så skarpt. Hva med å steke et brød kvelden før, eller forberede hjemmelaget italiensk salat? Med litt planlegging, og interesse for god mat, kan en få litt helg også i hverdagen.

	5	1	6	7	
1			7		6
	7	8	3	2	
2					8
		4	1		
5					4
	3	6	2	1	
8			1		9
	1	3	7	8	

FILL IT WITH YOUR DIGITS

- FORTNIGHTLY QUIZ**
- Which lunatic, Charlie Sheen or Muammar Gaddafi, recently said: "These resentments, they are the rocket fuel that lives in the tip of my sabre"?
 - Who won Best Supporting Actress at this year's Academy Awards?
 - There have been a spat of shootings in Ivory Coast recently, leaving seven women dead. What is the capital of the country, however?
 - On what date did the Egyptian Revolution start, or, what is the revolution called in Arabic?
 - Like father, like daughter: which famous rock-and-roll star's daughter has recently been in court on drug possession and graffiti charges?
 - The FIS Nordic World Ski Championships have recently finished in Oslo. Where are they being held next, in 2013?
 - Which one of these Middle-Eastern countries has not rioted in 2011? Morocco, Algeria, Kuwait, Bahrain.
 - Who is the new Prime Minister of Ireland?
 - How many guests have been invited to Prince William and Kate Middleton's wedding on 29th April?
 - Local news: who has been announced as the first headliner at Døgnvill 2011?

QUIZ ANSWERS

1. Charlie Sheen.
2. Melissa Leo.
3. Yamoussoukro.
4. 25th January, or Revolution of 25 January.
5. Keith Richards. His daughter is Theodora.
6. Val di Fiemme, Italy.
7. Kuwait.
8. Erda Kenny.
9. 1900.
10. Robyn.
15. Theodora.

UTROSCOPE

Aquarius. You don't get on that well with your parents, Aquarius. No wonder – if I had to push you through my vagina I'd hardly think life was a party either.



Pisces. It's annoying when you look to your horoscope for guidance and it tells you nothing, isn't it? Did you know that the average rainfall of the Amazon Basin is 2500mm?

Aries. If it hurts, stop playing with it. Sheesh.



Taurus. Your life is nothing but a series of WTF! moments. This week will be no exception.

Gemini. Gemini... Gem-in-i... Gem in eye? Germ in eye? German!! Nazi.



Cancer. You will have to make a big decision this week, Cancer. You'll get it wrong of course. (Hint: it was actually the red wire).

Leo. The name "Northug" is important to your love life this week. It could be Petter, but it's most likely his younger, ugly brother Kim-Jonny who has BO and dribbles.



Virgo. She's never going to date you: your face is like a pizza.

Libra. Saturn is Lord of your 4th House. This may come as a surprise. If it doesn't, and you actually know what it means, you deserve to be shot.



Scorpio. Do a little dance. Make a little love. Get down tonight, get down tonight!

Sagittarius. SEX. Is not coming your way.



Capricorn. You've been regressing lately. We'd suggest you to stop: you're in danger of going so far back that you end up in the womb. And that'd hurt - for everyone.

MISSED CONNECTIONS

To my bus driver: you give me a ride every day and know when I get off. Can I return the favor?

Dark-haired saxophonist: while I watched you play, all I could imagine was you touching my hand and kissing me. It warms the cockles of my heart every time I think about it. If I compose something will you play it for me?

To the girl outside Roger's last Saturday: don't feel embarrassed you puked on my shoes. Suede washes easily. I liked you, and want to spend more time holding your hair. Let's get together, this time without the pieces of carrot and yellow bile.

To the small boy who ran away from me in the park last weekend. Sometimes strangers aren't bad! I have more candy at home. Tell your friends.

Do any of these ring a bell? See someone on the bus you should've talked to? Let us know!
misconnections@utopia.no

PERSONALS

International student seeking Norwegian friends. South Asian man looking for Scandinavian friends! Am tired of being ignored and ghettoized. When asking me questions please stay away from: Kan du snakke norsk? What do you think of Norwegians? and How do you cope with mørketid?

Looking for: a gay man or boyish lesbian for art festivals and indie music concerts. Must like wearing long shorts and suspenders.

Would like to meet a Mexican or Guatemalan. I have a dirty kitchen that needs cleaning and two children that need to be cooked for. Can illegally provide accommodation and (some) pay.

Would like to meet a medic student. Someone with access to pharmaceutical products and possibly the morgue. I like to cut and be cut. Must be able to play dead. Smelling like formaldehyde is a bonus.

Younger man, looking for older lady, aged 60-90 to replace my recently deceased grandmother. Must bake cookies, be racist and have a faint smell of urine.

ANSVARLIG REDAKTØR

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

KULTURREDAKTØR

ANDREAS M. HELLENES

NYHETSREDAKTØR

MAGNUS SPARRE

FOTOREDAKTØR

BJARTE AARMO LUND

GRAFISK UTFORMING

RYAN JOHNSON

IT

RYAN JOHNSON

DISTRIBUTØR

TOBIAS BROX WIIK

NYHETSJOURNALISTER

BARBARA LESZ

KRISTINE THORSTENSEN

PERNILLE SIVERTSEN

RUNA NOTØY

SOLGUNN THORSEN TVEIT

TOMEK MOSSAKOWSKI

TARJEI TVEDTEN

KULTURJOURNALISTER

BARBARA LESZ

ERLING MALM

JOHAN HARSTEIN

KJETIL ENGH AAS

STEWART HÅSETH

TOMEK MOSSAKOWSKI

VEGAR HERSTRØM

TRYM LINDELL

SKRIBENTER

JONAS ØRNES ANDERSEN

LASSE KRISTIANSEN

THOMAS ROGNMO

FOTOGRAFER

KRISTINE THORSTENSEN

RUNA NOTØY

SVEIN RUNE DJUVE

TARJEI TVEDTEN

TRYM A. E. LINDELL

VEGAR HERSTRØM

ILLUSTRASJON

TRYM A. E. LINDELL

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

FREDAG 18.MARS

Konsert

Big Bang er visstnok et av Norges beste liveband. Og vi som trodde det var jordas opprinnelse. Uansett er det bare å riste på huet.

Driv, 22.00

Kino

What a wonderful world
Politikvinnen Kenzas forelskelse i leiemorderen Kamel utgjør en av historiene i denne visuelt elegante fortellingen fra et moderne Casablanca. Resten får du nesten finne ut av selv. Sånn er det med kvalitetsfilm.

Verdensteateret, 21.00

SØNDAG 6.MARS- SØNDAG 29.MAI

Utstilling

Kreative Kvinner

En glad og frisk synsopplevelse for fargehungrige vinterøyne. I galleriet finner du også unike produkter av keramikk, glass, tre, smykker og metall. Hm, er det noe batik og keramikk da?

Galleri Julies hage – tirsdag, onsdag og søndag kl.13-20

SØNDAG 20.MARS

Konsert

Mathias Eick

Mathias Eick er et navn det ryker av om dagen. Med to soloskiver spekket av kvalitet og praktspill er jeg glad noen oppfant repeatknappen. Med seg til Tromsø har han Andreas Ulvo, Torstein Lofthus, Gard Nilssen og Audun Erlien. To av landets beste slagverkere... Det skulle ikke vært mulig!

Verkstedet (Tromsø Kulturhus), 20.00

FREDAG 25.MARS

Konsert

Hjerterå

Hjerterå spiller rock/indiefolk med nordnorske tekster og lover alvorlig god stemning. Dette er faktisk det aller hotteste bandet nord for Polarsirkelen. Vel, sør også for den saks skyld. Møteplikt. Sivertsens Kafe (Rådstua Teaterhus), 22.00 (gratis for samfunnsborgere, hvem nå enn det måtte være...)

FRA FREDAG 18.-MANDAG 28.MARS

Kino

Fjellet + Skallamann

Åpningsfilmen på TIFF 2011: Nora og Solveig er tilbake i fjellheimen hvor de for to år siden opplevde noe svært traumatisk sammen. Topp stemning!
Verdensteateret, 19.00; 21.00 og 18.00

LØRDAG 19.MARS

Hele Driv med

JAA9 og ONKLP

Munndiaré, hva gjør man med det?

Det er faen meg bare å gå på Janiii og onkel pe. Je!

Driv, 23.00

TORS DAG 24.MARS

NAS + Vinnie and the vagabonds

I Drivs program står det "en helt vanlig torsdag". Men det er jo ikke helt sant da. NAS kommer jo. Det er faktisk ikke til å tro. Jeg kjenner beatbox-vibben langt opp i <3. Men Vinnie and the Vagabonds? Hvem bestilte det?

Driv, 21.00

TORS DAG 31.MARS

Konsert

Katzenjammer

Katzenjammer er jo bare så 2009.

Driv, 21.00